

Til: Universitetets studiekomité
Fra: Studiedirektøren

Sakstype: Vedtakssak
Møtesaksnr.: Sak 4
Møtenr.: 3-12
Møtedato: 15. 03 12
Notatdato: 06.03.12.
Arkivsaksnr.: 2008/17529
Saksbehandler: Anne Grete Grude

REVISJON AV KVALITETSSYSTEMET VED UIO

Henvvisning til lovverk, plandokumenter og tidligere behandling:

Universitets- og høyskolelovens § 1 – 6

NOKUTS tilsynsforordning

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Oslo, av juni 2010

Studiekomitémøte oktober 2011.

Hovedproblemstillinger i saken:

Revidert systembeskrivelse for kvalitetssystemet ved UiO var på høring hos enhetene med svarfrist 29.02.12. Et bearbejdet forslag til systembeskrivelse legges frem for behandling i Studiekomiteen 15.03.12. Basert på høringssvarene får Studiekomiteen presentert fire utvalgte tema:

- Forholdet mellom kvalitetssystemet og kvalifikasjonsrammeverket
- Tilsynssensorordningen
- Frekvensen på periodisk emneevaluering
- Sammensetningen i evalueringspanelet ved periodisk programevaluering

FORSLAG TIL VEDTAK:

Studiekomiteen anbefaler universitetsledelsen å godkjenne forslaget til systembeskrivelse for kvalitetssystemet ved UiO, slik det er beskrevet.

Vedlegg:

Forslag til kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Oslo, mars 2012.

Høringsnotat av 12.01.12.

Høringsvar fra FUP, MED, HF, SV, MN, OD, UV, JUS

Tabell over gjeldende kvalitetssystem

FRA STUDIEDIREKTØREN

Sakstype: Vedtakssak

Saksnr.: Sak 4
Møte nr.: 3-12
Møtedato: 15.03.12.
Notatdato: 06.03.12.
Arkivsaksnr.: 2008/17529
Saksbehandler: annegru

NOTAT TIL

UNIVERSITETETS STUDIEKOMITE

REVISJON AV KVALITETSSYSTEMET VED UIO

Bakgrunn

I henhold til UH- lovens § 1 – 6 skal alle utdanningsinstitusjoner ha et system for kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten. Kvalitetssystemet ved UiO ble vedtatt av Universitetsstyret i 2004, evaluert og godkjent av NOKUT i 2007. Systemet revideres nå i tråd med mottatte innspill og i samsvar med NOKUTS tilsynsforskrift.

Forslaget til ny systembeskrivelse er utarbeidet for å imøtekomme særlig tre hovedutfordringer:

- Evalueringer og rapporteringer oppleves som unyttige
- Evalueringer og rapporteringer skjer for ofte og er for ressurskrevende
- Kvalitetssystemet oppleves som omfattende og byråkratisk

Et mål med revisjonen er at kvalitetssystemet skal få økt nytteverdi gjennom utvidet mulighet for å målrette evalueringer tematisk etter behov. Videre er det ønskelig å motvirke evalueringstrøtthet gjennom noe sjeldnere evalueringfrekvens og færre rapporter. Det er også et mål at kvalitetssystemet skal formidles på en enklere måte ved at tekster strammes inn og at vi får færre dokumenter.

Prosess

Den 27.10.11. ga Studiekomiteen sin tilslutning til de overordnede prinsipper for kvalitetssystemet og forslag til ny systembeskrivelse ble diskutert i møter i fakultetenes kvalitetsnettverk høsten 2011. Studentparlamentet er representert i begge fora. Forslag til ny systembeskrivelse ble sendt på høring til fakultetene og tilsvarende enheter, Fagområde for Universitetspedagogikk og Studentparlamentet med svarfrist 29.02.12. Det kom inn 8 høringsvar.

Forskningsavdelingen gjennomfører frem til juli 2012 en kartlegging av Ph.d.- utdanningen. Våren 2012 utvikles retningslinjer for juridisk bistand til studenter og ny løsning for studentenes si-fra system. Derfor blir kapittel 5 om kvalitetssikring av Ph.d.- utdanning og kapittel 7 om Si-fra systemet innarbeidet i systembeskrivelsen høsten 2012.

Vurderinger

Tilbakemeldingene på høringsforslaget er generelt positive. Den forenklede teksten, noe sjeldnere evalueringsfrekvens og større tematisk åpenhet i evalueringene blir særlig godt mottatt. På bakgrunn av høringssvarene er det gjort noen presiseringer og mindre justeringer av teksten i høringsdokumentet. Forslag til systembeskrivelse hvor enhetenes tilbakemeldinger er forsøkt innbakt følger vedlagt. Følgende temaer bør vurderes spesielt:

Kvalitetssystemet og kvalifikasjonsrammeverket

Utvikling og kvalitetssikring av læringsutbyttebeskrivelser skjer i relasjon til faglig innhold, læringsprosesser, undervisningsformer og vurderingsformer. Dette er et av temaene for periodiske emne- og programevalueringer og en del av tilsynsensors oppgave. UiO har valgt å se kvalifikasjonsrammeverket mer som et redskap for hvordan forventet læringsutbytte skal formidles og ikke som et verktøy for kvalitetsutvikling. Derfor er kvalifikasjonsverket ikke nevnt i det foreliggende forslaget til nytt kvalitetssystem, men terminologien er oppdatert og i tråd med rammeverket.

Tilsynssensor

Det meldes om svært ulike erfaringer med tilsynssensor på fakultetene. Mange har godt utbytte av tilsynsensors arbeid og bruker ordningen aktivt. Andre melder om liten nytteverdi eller at aktuelle fagområder er så små at det er vanskelig å finne kvalifiserte kandidater til oppgaven. Manglende kvalitetssikring i utnevnelsen nevnes også som et problem for ordningens troverdighet (habilitet). Bruken og nytteverdien av ordningen synes i en viss grad å være knyttet til lokale variasjoner i fagområders størrelse og organiseringen av arbeidet. Tilbakemeldingene er på ingen måte entydige og det har derfor vært vanskelig å konkludere med hvorvidt ordningen som sådan bør videreføres eller endres. I både forarbeidet til revisjonen og i høringssvarene kom det særlig tilbakemelding på rapporteringshyppigheten, virkeperiode og kvalifikasjonskravene til tilsynssensor.

Ordningen foreslås videreført, men i en bearbeidet språkdrakt. Rapporteringshyppigheten er endret fra årlig til jevnlig, virkeperioden utvidet fra 3X2 år til 4X2 år og karantenebestemmelsen fjernet.

Periodisk emneevaluering: frekvens

I gjeldende kvalitetssystem er det et krav at periodisk emneevaluering skal skje første og andre gang emnet tilbys, deretter jevnlig. I høringsdokumentet ble det foreslått en minimumsfrekvens på hvert 3. år, dels fordi enkelte har meldt at det kan bidra til lettere oppfølging av evalueringene lokalt, og delvis for å sikre et visst grunnlagsmateriale når frekvensen på periodisk programevaluering endres fra hvert 4. til hvert 6. år.

Tilbakemeldingene i høringssvarene er delte. En fastsatt minimumsfrekvens vil medføre endring i praksis hos flere fakulteter. Noen melder at de vil senke frekvensen og andre at de med ny ordning må innføre hyppigere frekvens. Særlig ved oppstart av nye emner er det viktig å gjennomføre evalueringer. Derfor foreslår vi at opprinnelig krav til evalueringsfrekvens tas inn igjen i ny

systembeskrivelse: første og andre gang emnet tilbys, deretter jevnlig etter en frekvens fastsatt av fakultetet.

Periodisk programevaluering: sammensetningen i evalueringspanelet

UiO har som mål å få til en tettere og mer systematisk dialog med arbeidslivet. I strategisk plan står det at "Offentlige og private virksomheter skal være aktive deltakere i utvikling og evaluering av studieprogrammene". I høringsforslaget er det søkt å legge til rette for dette. De er en etablert praksis ved UiO at studenter skal være representert i beslutende organ og andre råd og utvalg.

Høringsforslaget søker å finne rett balanse mellom minimumskrav til hele UiO og åpenhet for lokal tilpassing. Det kan i enkelte tilfeller finnes gode grunner til at sammensetningen i evalueringspanelet ikke kan eller bør være slik hovedregelen angir, basert på konkrete forhold ved studieprogrammet. Høringsforslaget søker å ta høyde for dette ved at panelet «ordinært» skal ha den angitte sammensetningen, og ordet ordinært signaliserer at sammensetningen kan fravikes i slike tilfeller.

Gjeldende systembeskrivelse:

Panelet skal bestå av universitetsinterne og -eksterne representanter. Spesialistkompetanse på fagfeltet, samt fra undervisning innenfor feltet på universitets- (/høgskole)nivå må inngå i gruppen. Programledelsen er normalt ikke representert i evalueringspanelet. Tilsynssensor kan fungere som ekstern representant.

Forslaget i høringsdokumentet:

Evalueringspanelet oppnevnes av programeier og skal ordinært ha følgende sammensetning:

- En ekstern fagperson innenfor fagfeltet (minst førsteamanuensis- eller førstelektornivå).
- En ekstern representant for arbeids- eller organisasjonslivet.
- En student.

Tilbakemeldingene i hørings svarene er hovedsakelig positive eller nøytrale. Det kom inn to endringsforslag hvorav det ene er å fjerne kravet om studentrepresentant og det andre å omgjøre kravet om ekstern representant fra arbeids- og organisasjonslivet til en sterk anbefaling. I tillegg ble det meldt om behov for å presisere begrepet «ekstern».

Justert forslag fra rektoratet:

Til å gjennomføre den eksterne evalueringen nedsetter programeier, etter råd fra programledelsen, et evalueringspanel for det enkelte program.

- Panelet skal bestå av universitetsinterne og –eksterne representanter. Tilsynssensor kan fungere som ekstern representant.
- Panelet skal inneholde spesialistkompetanse på fagfeltet, samt fra undervisning innenfor feltet på universitets-/høgskolenivå.
- Panelet skal ha en studentrepresentant.
- Programledelsen er normalt ikke representert i evalueringspanelet.
- Det er valgfritt hvorvidt panelet skal ha representanter fra arbeids- eller organisasjonslivet.

Videreutvikling av kvalitetssystemet

Etter universitetsledelsens godkjenning av ny systembeskrivelse for kvalitetssystemet ved UiO vil det være behov for oppfølging på flere nivåer.

Fakultetene må oppdatere egne rutiner og opplegg for kvalitetsarbeidet i tråd med ny systembeskrivelse. I tillegg må informasjonen om kvalitetsarbeidet ved UiO oppdateres både på lokale og sentrale nettsider. Studieavdelingen vil samarbeide med fakultetene om hvordan den nettbaserte informasjonen best kan tilrettelegges for både ansatte, studenter og eksterne aktører.

I februar 2012 har det vært gjennomført kartleggingssamtaler om verktøykasse for evaluering av studier. Studieavdelingen og Fagområde for Universitetspedagogikk samarbeider i det videre arbeidet for å utvikle både Verktøykassen for evalueringer og Idébanken for undervisning og læring.

Forslag til vedtak

Studiekomiteen anbefaler universitetsledelsen å godkjenne forslaget til systembeskrivelse for kvalitetssystemet ved UiO, slik som beskrevet.

Monica Bakken
Studiedirektør

Hege B. Pettersen
Seksjonssjef

Kjerneelementer i kvalitetssystemet

Bachelor-, master- og profesjonsprogrammer og videreutdanning			
Tiltak	Frekvens	Oppgaver	Ansvar for gjennomføring
Underveisevaluering Emne	Hver gang emnet tilbys	Deltakerevaluering	Emneansvarlig/ instituttleder
Periodisk evaluering emne	Første og andre gang emnet tilbys, deretter jevnlig	- Deltakerevaluering - Oppsummering av gjennomføringsdata - Samlet vurdering	Emneansvarlig/ instituttleder
Årlig evaluering program	Årlig	- Deltakerevaluering, inkludert studentmottak og informasjon - Oppsummering av gjennomføringsdata - Samlet vurdering	Programledelse/ fakultet
Periodisk evaluering program	Minst hvert 4. år	Omfatter egenvurdering og ekstern evaluering, med anbefaling om programmets videre drift.	Programledelse/ fakultet
Tilsynssensor	Årlig/rotasjon	Tilsyn med eksamen og sensur.	Tilsynssensor/ instituttleder
Studenttilfredshetsundersøkelse	2005 og 2007, deretter jevnlig	Institusjonsomfattende evaluering av læringsmiljø og studenttilfredshet	Studieavdelingen
Samlet evaluering av studiekvaliteten.	Årlig	Utarbeiding av studiekvalitetsplan, egenvurdering og årlig rapportering	Institutt, fakultet og sentralt nivå
Forskerutdanning			
Tiltak	Frekvens	Oppgaver	Ansvar for oppfølging
Framdriftsrapport	Årlig	Kandidater og veiledere rapporterer om faglig framdrift og veiledning.	Programutvalg/ fakultet
Evaluering av læringsmiljø og kandidattilfredshet	Hvert 3. år	Intern eller ekstern arbeidsgruppe gjennomfører spørreundersøkelse og oppsummerer resultatene	Fakultet/sentralt nivå
Periodiske evalueringer	Hvert 5. år	Nasjonale eller internasjonale komité gjennomfører evaluering av ett til to doktorgradsprogrammer	Fakultet/sentralt nivå
I tillegg skal fakultetene og grunnenhetene hvert år i årsplan- og årsrapportarbeidet kort redegjøre for planlagte og gjennomførte tiltak og forbedringer i kvalitetsrutinene.			

KVALITETSSYSTEM FOR UTDANNINGSVIRKSOMHETEN VED UNIVERSITETET I OSLO

GENERELL DEL	3
1. FORMÅL OG HOVEDPRINSIPPER.....	3
2. OPPBYGGINGEN AV KVALITETSSYSTEMET VED UIO.....	4
3. ORGANISERING, LEDELSE OG ANSVARSPLASSERING	5
BACHELOR-, MASTER-, PROFESJONS- OG VIDEREUTDANNING	7
4 ÅRLIG PLANLEGGING OG RAPPORTERING	7
4.1 Plan for studiekvalitet.....	7
4.2 Studiekvalitetsrapport - årlig analyse og egenvurdering.....	7
5. FELLES RAMMER FOR KVALITETSSIKRING AV STUDIEPROGRAMMER	9
5.1 Evaluering av enkeltemner som inngår i programmet.....	9
5.2 Årlig vurdering.....	9
5.3 Periodiske programevaluering.....	10
6. FELLES RAMMER FOR KVALITETSSIKRING AV EMNER.....	11
6.1 Underveisevaluering av emner.....	11
6.2 Periodisk evaluering av emner.....	11
7. FELLES RAMMER FOR TILSYNSSENSOR	13
FORSKERUTDANNING	15
8. PH.D.-PROGRAMMER.....	15
8.1 Startfasen (A)	15
8.2 Gjennomføringsfasen (B).....	17
8.3 Avslutningsfasen (C).....	19
9 RAPPORTERING OG EVALUERING FOR PH.D.-PROGRAMMER	20
9.1 Periodiske evalueringer av doktordgradsprogrammene	20
9.2 Systematiske evalueringer av stipendiatenes fagmiljø.....	20
9.3 Årlige planer og rapporter på instituttnivå og fakultetsnivå	20
KJERNEELEMENTER I KVALITETSSYSTEMET	21

GENERELL DEL

1. FORMÅL OG HOVEDPRINSIPPER

UiOs kvalitetssystem er et helhetlig sett av elementer som skal sikre og utvikle studiekvaliteten ved universitetet. Systemet omfatter alle prosesser som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avslutning av studiet. Systemet omfatter all utdanning ved universitetet, både bachelor-, master- og profesjonsprogrammer, videreutdanning og forskerutdanning.

Formålet med UiOs kvalitetssystem er

- å bidra til å realisere målene for utdanningsvirksomheten og læringsmiljøet
- å avdekke svikt og gjenkjenne styrke i undervisning og utdanning
- å være et verktøy for systematisk arbeid med kvalitetssikring og -utvikling

Følgende hovedprinsipper er lagt til grunn for UiOs kvalitetssystem:

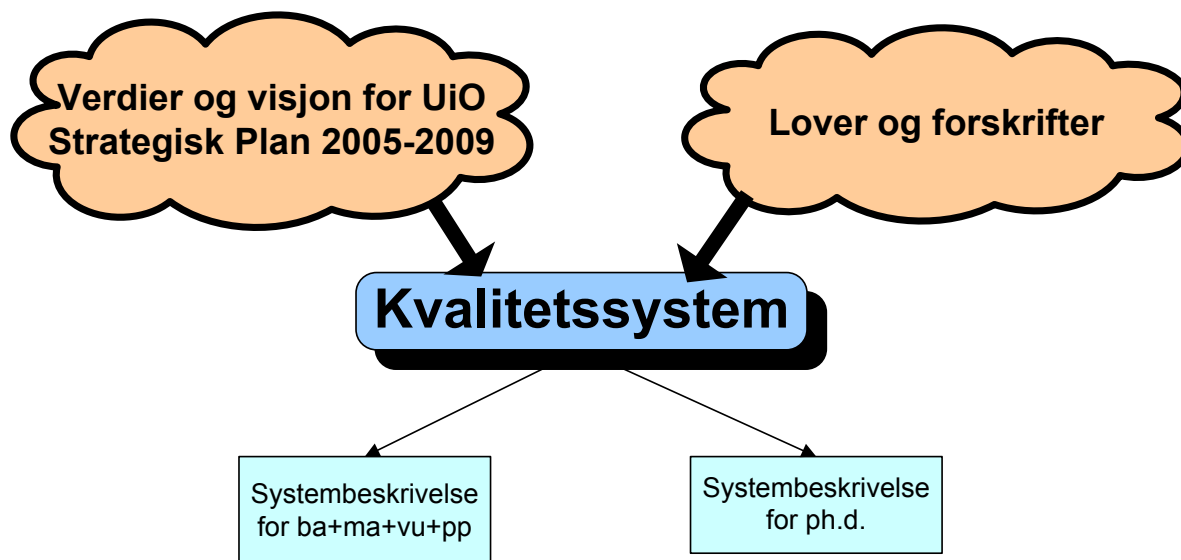
- Systemet skal legge til rette for et helhetlig arbeid med studiekvalitet og læringsmiljø
- Systemet skal vektlegge utviklingsperspektivet, slik at mekanismer for kontroll ikke dominerer på bekostning av arbeidet for forbedring
- Systemet skal legge til rette for å systematisk dokumentere studiekvalitet, påskjønne godt kvalitetsarbeid og følge opp sviktende kvalitet
- Systemet skal legge til rette for evalueringer som samler kvalitative og kvantitative data som grunnlag for vurderingen av undervisning og læringsmiljø
- Systemet skal legge til rette for aktiv medvirkning fra studenter, lærere, andre ansatte og eksterne interessenter
- Systemet skal være oversiktlig, kostnadseffektivt og åpent for videreutvikling

Begrepet studiekvalitet er knyttet til forhold som er av betydning for studentenes/ doktorgradskandidatenes læringsprosess og derigjennom deres utbytte av studiene. For å klargjøre hva begrepet studiekvalitet har man valgt å dele det inn i flere aspekter som ikke er gjensidig utelukkende, men som griper inn i og påvirker hverandre. Delaspektene inkluderer alle prosessene med betydning for studiekvaliteten som kvalitetssystemet skal være et verktøy for å vurdere og videreutvikle:

Inntakskvalitet	Omfatter studentenes/doktorgradskandidatenes forkunnskaper og forutsetninger når de begynner på et program
Rammekvalitet	Omfatter kvaliteten på det helhetlige læringsmiljøet og det ressursgrunnlaget en utdanning rår over - både materielle og ikke-materielle ressurser. Rammekvaliteten utgjøres derfor av lærerressursene og andre menneskelige ressurser, alle de fysiske fasilitetene og ulike faglige og trivselsmessige faktorer som er viktig for å skape en god studiesituasjon.
Programkvalitet	Omfatter kvaliteten av planen for programmet og organiseringen av læringsarbeidet. Ved UiO beskrives planen for et emne i en emnebeskrivelse, og planen for et studieprogram i en programplan.
Undervisningskvalitet	Omfatter kvaliteten tilretteleggingen av læringsarbeidet, fagpersonalets evne til å tilrettelegge for undervisning og veiledning slik at studentenes/ doktorgradskandidatenes læringsutbytte blir best mulig.
Resultatkvalitet	Omfatter studentenes/ doktorgradskandidatenes læringsutbytte, personlige utvikling og gjennomføring i forhold til programmet. Inkludert i resultat-kvalitet er utdanningens relevans for arbeidslivet.
Styringskvalitet	Betegner institusjoners evne til å styre kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av egen virksomhet.

2. OPPBYGGINGEN AV KVALITETSSYSTEMET VED UIO

Kvalitetssystemet er utarbeidet med grunnlag i føringer i UiOs strategidokumenter og i gjeldende lover og forskrifter. Strukturen for kvalitetssystemet kan skjematisk framstilles slik:

Systembeskrivelsen for kvalitetssystemet er delt i tre:

- Den generelle delen, som omhandler formålet for og oppbyggingen av kvalitetssystemet, organisering ledelse og ansvars plassering
- En del som beskriver felles rammer for kvalitetssikring av bachelor-, master-, profesjons- og videreutdanning
- En del som beskriver felles rammer for kvalitetssikring av forskerutdanning

3. ORGANISERING, LEDELSE OG ANSVARSPLOSSERING

3.1 Ledelse og ansvarsplassering

Kvalitet i utdanning er et institusjonelt ansvar og universitetsstyret har det overordnede ansvaret. Systemet skal integrere studiekvalitetsarbeidet i ordinær styrings- og ledelsesstruktur og skal, så langt det er mulig, bygge på eksisterende rutiner, ordninger og organ.

Ansvar for kvalitetssikringen og kvalitetsarbeidet tillegges alle nivåer i organisasjonen, med vektlegging av desentralisert ansvar og myndighet. De generelle bestemmelsene om UiOs interne ansvars- og myndighetstildeling er hjemlet i:

- Universitets- og høyskoleloven med tilhørende forskrifter
- Forskrift om studier og eksamener ved UiO
- Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved UiO
- Mandat for universitetets studiekomiteé
- Mandat for universitetets komité for forskning og forskerutdanning
- Normalregler for fakulteter og institutter
- Administrasjonsreglement for det enkelte fakultet

Universitetsstyret

Universitetsstyret har ansvar for at UiO samlet sett har et tilfredsstillende og godt dokumentert kvalitetssystem. Styret utøver sitt ansvar gjennom:

- å vedta mål og strategier for kvalitetsarbeidet
- å vurdere årlig kvalitetsrapport og i forbindelse med dette fatte vedtak om tiltak og oppfølging
- å vedta årsplan og budsjett

Universitetets studiekomiteé og Universitetets komité for forskning og forskerutdanning

Komiteene har en rådgivende rolle i forhold til universitetsstyret når det gjelder tilsyn med og videreutvikling av kvalitetssystemet og når det gjelder prioriteringer i studiekvalitetsarbeidet. Ansvaret utøves gjennom:

- vurdering av fakultetenes opplegg for kvalitetssikring
- utarbeidelse av forslag til mål og strategier for kvalitetsarbeidet
- utarbeidelse av årlig rapport til styret om institusjonens samlede kvalitetsarbeid. Som et ledd i dette arbeidet vurderes samlet og fakultetsvis innsats og det fremmes forslag om oppfølging i UiOs årsplan/budsjett og i tilbakemeldingen til fakultetene gjennom årlige styringsdialogmøter og løpende dekanmøter

Læringsmiljøutvalget

Læringsmiljøutvalget skal være en integrert del av kvalitetsarbeidet. Utvalget har et særlig ansvar for institusjonens arbeid med rammekvaliteten. Utvalget utøver sitt ansvar blant annet gjennom:

- innspill til mål og strategier for kvalitetsarbeidet ved UiO, og gjennom årlig rapportering til styret om institusjonens arbeid med læringsmiljøet, herunder om eget arbeid
- gjennom de forslag til tiltak i årsplan og budsjett som fremmes i samarbeid med Studiekomiteen

Fakultetene

Fakultetsstyret har ansvar for at fakultetet har et tilfredsstillende og godt dokumentert kvalitetssystem. Fakultetsstyret skal føre tilsyn med at det fungerer etter hensikten på fakultets- program- og instituttnivå og at det videreutvikles etter behov og kapasitet. Fakultetsstyret utøver sitt ansvar gjennom:

- å vedta fakultetets mål og prioriteringer for kvalitetsarbeidet
- å vurdere og godkjenne årsrapport om studiekvalitet og kvalitetsarbeid
- å vedta årsplan og budsjett som også omfatter tiltak innen studiekvalitetsarbeidet

Programledelsen har ansvar for faglig innhold og pedagogisk tilrettelegging av sitt program slik at dette fremstår som helhetlig studietilbud av høy kvalitet. Programledelsen har derfor ansvar for at kvalitetssikringen av studieprogrammene gjennomføres i samsvar med det opplegget som er vedtatt i felles rammer, fakultetets tilpasninger og øvrige krav. Programleder har ansvar for å gjennomføre en årlig

evaluering av om intensjonene med programmet og gjennomført kvalitetsarbeid er oppnådd, og avgi en årlig rapport til fakultetet om status og planlagt oppfølging.

Instituttnivå

Instituttene har ansvar for kvaliteten av egne emner og skal ha opplegg for kvalitetssikringen av emnene som tilfredsstillende UiOs felles, fakultetets spesifikke krav og instituttets egne mål for kvalitetsarbeidet.

Instituttstyret utøver sitt ansvar for kvalitetssikringen ved

- å vedta opplegget for kvalitetssikringen
- å vedta instituttets studiekvalitetsplan med mål og prioriteringer for kvalitetsarbeidet
- å vurdere årsrapport om studiekvalitet og kvalitetsarbeid

Instituttets kvalitetsarbeid ledes av instituttleder, som har ansvar for å etablere og dokumentere opplegget for kvalitetssikringen av emner, ansvar for at hvert emne har en emneansvarlig, og for at forbedringstiltak vedtas og følges opp.

Sentre

Alle sentre som tilbyr enkeltemner har samme ansvar for kvalitetssikring av egne emner som et institutt. Sentre som ikke ligger inn under et fakultet har samme ansvar for å etablere et opplegg for kvalitetssikring av sine studietilbud som et fakultet.

3.2 Medvirkning i kvalitetsarbeidet

Studenter og doktorgradskandidater

I kvalitetssystemet deltar studenter og doktorgradskandidater først og fremst gjennom studentevalueringer. De skal få god informasjon om hvordan de kan delta i kvalitetsarbeidet og tilbakemelding om hvordan bidragene deres følges opp. Studenter og doktorgradskandidater er representert i UiOs råd og utvalg. Studentene har også innflytelse gjennom studenttillitsmannsapparatet.

Vitenskapelig ansatte

Alle vitenskapelig ansatte er involvert i kvalitetsarbeidet. Kvalitetssystemet tilbyr relevante verktøy for deres arbeid med utvikling av studiekvalitet. Det finnes en egen verktøykasse for studentevaluering som skal være en hjelp til den praktiske utførelsen av studentevalueringer. Det er også utarbeidet egne maler for rapportering av studiekvalitet.

For å styrke undervisningskvaliteten er det innført krav om pedagogisk basiskompetanse ved tilsetning og det er utviklet et fast opplæringstilbud for personale som mangler slik kompetanse. UiO vektlegger pedagogisk kompetanse ved opprykk i vitenskapelige stillinger. UiO tilbyr bistand til arbeidet med studiekvalitet, blant annet i form av pedagogisk konsulenthjelp og kurs.

For å sikre fremdrift og god faglig standard på doktorgradsavhandlinger er det fokusert på veilederrollen. Kvalitetssystemet anbefaler at veiledere skal tilbys kurs i etikk og god forskningsskikk, og at hver kandidat skal ha to veiledere som begge følger prosjektet aktivt. Det stilles samme krav til omfang og kvalitet på veiledning når veileder er ekstern.

Eksterne interessenter

UiO ønsker bidrag fra eksterne fagfeller og andre interessenter i utviklingen av studiekvalitet. I henhold til de felles rammene som er innført ved UiO skal eksterne systematisk bli benyttet i kvalitetssystemet

- gjennom tilsynsensorordningen
- i den periodiske sluttvurdering av hvert enkelt studieprogram hvert 4. år
- gjennom forskningsrådets fagevalueringer (ph.d.)

I tillegg skal fakultetene vurdere behovet for å øke involveringen av eksterne interessenter innen rammen av sitt interne opplegg: gjennom forhåndsevaluering av planlagte nye studietilbud, arbeidsgiverevaluering av kandidater og programmer, kandidat- og alumniundersøkelser, benchmarking og lignende.

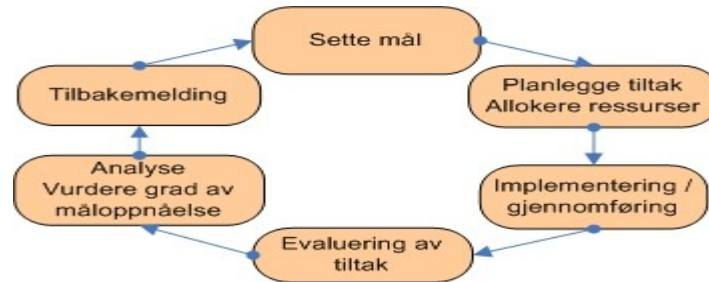
Administrasjon og støttetjenester

Studieadministrasjonen er en avgjørende organisatorisk ressurs for å få kvalitetssystemet til å fungere tilfredsstillende. Administrasjonen har særlig betydning for rammekvaliteten gjennom sitt ansvar for å yte, tilrettelegge og kvalitetssikre en rekke av de tjenestene, serviceoppgavene, materielle ressursene og miljømessige forutsetningene som er avgjørende for rammekvaliteten. Administrasjonen har i tillegg oppgaver direkte knyttet til registrering og analyser av informasjon om studiekvalitet og til dokumentasjon av kvalitetsarbeid.

BACHELOR-, MASTER-, PROFESJONS- OG VIDEREUTDANNING

4 ÅRLIG PLANLEGGING OG RAPPORTERING

Et sentralt og integrerende element i UiOs kvalitetssystem er en årlig prosess som gjennomføres ved hver enhet og på hvert nivå i organisasjonen. Prosessen omfatter utarbeiding av mål og tiltak for studiekvalitetsarbeidet, evaluering av tiltak, analyse av måloppnåelse og utarbeiding av årsrapport med forslag til oppfølging. Prosessen skal inkludere tilbakemelding til underordnet nivå om planlagt oppfølging er tilfredsstillende, om eventuell ytterligere oppfølging og fellestiltak.

Prosessen skal resultere i en samlet forståelse av

- sterke og svake sider ved studietilbudet
- utdanningsvirksomheten i forhold til de seks hovedaspektene ved studiekvaliteten (jf. kapittel 1)
- studiekvalitetsarbeidet vurdert opp mot de mål og planer som tidligere er vedtatt
- hvilke tiltak som bør prioriteres i kvalitetsarbeidet fremover

Kvantitative data om opptak, gjennomføring og resultater registreres løpende. Disse utgjør en del av grunnlaget for årlig rapportering og for sluttevaluering av emner og programmer. Det tilligger ledelsen på fakultets- og instituttnivå å vurdere behovet for ytterligere informasjon om utdanningsvirksomheten.

UiO vektlegger åpenhet om evalueringsopplegg og evalueringsresultater. I tråd med dette prinsippet skal studentene gjøres kjent med hvilket evalueringsopplegg som er i bruk på det aktuelle studietilbudet, med hvordan de selv forventes å delta og med resultatene av dette arbeidet. Informasjon og vurderinger som kan kobles direkte til enkeltpersoner skal i tråd med normal aktsomhet aldri publiseres.

4.1 Plan for studiekvalitet

Kvalitetssystemet skal bidra til å målrette studiekvalitetsarbeidet mot de mål og ambisjoner som er satt for utdanningsvirksomheten ved UiO. Som et hjelpemiddel i dette arbeidet skal målene og tiltakene i studiekvalitetsarbeidet dokumenteres i en plan for studiekvalitet. Ved UiO skal Studiekvalitetsplaner utarbeides og vedtas for institusjonen, for fakultetene og for instituttene. Disse kan lages som egne planer eller inngå i øvrige planer ved virksomheten.

På **institusjonsnivået** skal Studiekvalitetsplanen inkludere langsiktige mål og strategier for studiekvalitetsarbeidet ved UiO med forankring i Strategisk plan. Planen utpeker også satsingsområder og andre sentralt initierte tiltak for å styrke kvalitetsarbeidet på bestemte områder etter behov. Planen vedtas av styret etter forslag fra styrets studiekomiteé.

Fakultetene og instituttene vedtar mål og planer for arbeidet med studiekvalitet på sine fagområder med grunnlag i institusjonens studiekvalitetsplan og strategiplaner på eget og overordnet nivå.

4.2 Studiekvalitetsrapport - årlig analyse og egenvurdering

Ledelsen på alle nivåer har et særskilt ansvar for å foreta en årlig analyse og egenvurdering. Alle nivåer har ansvar for å innhente utfyllende informasjon ved indikasjoner på vesentlig kvalitetssvikt eller særskilt god kvalitet på sine ansvarsområder.

Instituttet utarbeider hvert år en rapport om instituttets arbeid med studiekvalitet. Instituttens årsrapport skal i hovedsak følge strukturen for fakultetenes årsrapport. Fakultetene gir nærmere

retningslinjer for instituttene årsrapportering om studiekvalitet og kvalitetsarbeid. Rapporten oversendes ansvarlig fakultet. Instituttene analyse og egenvurdering skal bygge på

- emneansvarliges rapporter fra de emnene som er periodisk evaluert i løpet av studieåret, samt tilbakemeldingen fra programledere på disse rapportene
- registrerte kvantitative data om gjennomføringen av instituttets emner
- sensorrapport(er) fra studieåret
- dokumentasjon av hvilke typer klager som er mottatt på læringsmiljøet og hvilke tiltak som er iverksatt
- andre relevante analyser eller vurderinger som instituttet selv, fakultetet eller UiO sentralt har innhentet, samt relevante eksterne evalueringer (eks fagevaluering)

Programmer utarbeider hvert år rapport om programmets arbeid med studiekvalitet, jf. *Felles rammer for kvalitetssikring av studieprogram*. Rapporten oversendes ansvarlig fakultet.

Fakultetet utarbeider hvert år rapport om fakultetets arbeid med studiekvalitet. Rektor gir nærmere retningslinjer for fakultetene årsrapportering om studiekvalitet og kvalitetsarbeid. Rapporten oversendes rektor/styrets studiekomiteé. Fakultetene analyse og egenvurdering skal bygge på

- kvantitative gjennomføringsdata
- sensorrapporter fra fakultetets tilsynssensorer
- evalueringsrapporter fra periodiske programevalueringer gjennomført i det aktuelle studieåret
- oppsummering av fakultetsnivåets studiekvalitetsarbeid og videreutvikling av kvalitetssystemet
- oppsummere typer klager og avvik på læringsmiljøet samt iverksatte eller planlagte tiltak
- annen evalueringsbasert informasjon og relevante analyser som er innhentet av fakultetet selv, av UiO sentralt eller som er foretatt av eksterne (eks fagevalueringer, peer review av store prosjekter)

Institusjonsnivået gjennomfører en samlet analyse og vurdering av studiekvalitet og utarbeider en rapport til universitetsstyret om dette. Analysen og vurderingen skal bygge på

- fakultetene årsrapporter
- læringsmiljøutvalgets årsrapport
- oppsummering av studiekomiteens/institusjonsnivåets kvalitetsarbeid
- annen evalueringsbasert informasjon og relevante analyser
- kvantitative gjennomføringsdata

Årsrapporten til universitetsstyret skal omtale følgende hovedelementer:

(1) Beskrivelser

- studietilbudet og eventuelle endringer i dette i rapporteringsperioden
- vedtatte mål og planer for studiekvalitetsarbeidet
- gjennomført kvalitetsarbeid og eventuelle endringer i kvalitetssystemet
- hvilke tiltak som er gjennomført spesielt med sikte på å eliminere avdekket svikt
- oppfølging av sentralt fastlagte satsningsområder og eventuelle særlige styringssignaler

(2) Vurderinger

- kvaliteten på studietilbudene og behov for endringer i porteføljen
- studiekvaliteten med referanse til hovedaspektene ved studiekvalitet og identifiserte utfordringer
- UiOs samlede studiekvalitetsarbeid, herunder identifikasjon av forbedringsbehov og god praksis
- Som et ledd i vurderingene kommenteres kvantitative data om rekruttering, frafall, studiepoengsproduksjon, forholdstall lærer/student og karaktersetting/bruk av karakterskalaen

(3) Planlagte tiltak

- fakultetene interne oppfølging og studiekomiteens anbefalinger om tilbakemelding til fakultetene
- studiekomiteens forslag til oppfølging på institusjonsnivå, herunder fokusområder og virkemidler for studiekvalitetsarbeidet, samt forslag til implikasjoner for årsplan og ressursfordeling

5. FELLES RAMMER FOR KVALITETSSIKRING AV STUDIEPROGRAMMER

Merk at *Forskrift om studier og eksamener ved UiO* gir mer detaljerte regler om noen av punktene.

Vedtak om opprettelse av et studieprogram baseres på en vurdering og godkjenning av intensjonene og rammene for et studieprogram slik disse fremgår av programplanen, jf. *Innholdsliste for programplan*.

Fakultetet¹ har ansvar for at det innen rammen av fakultetets studiekvalitetsarbeid foreligger et opplegg for kvalitetssikring av studieprogrammer, og at disse er i samsvar med UiOs felles rammer for kvalitetssikring av studieprogrammer.

Programledelsen har ansvar for faglig innhold og pedagogisk tilrettelegging av sitt program slik at disse framstår som helhetlig studietilbud av høy kvalitet, og for gjennomføring av kvalitetssikring av studieprogrammet.

Som ledd i kvalitetssikringen av et studieprogram ved UiO skal følgende gjennomføres:

1. evaluering av enkeltemner som inngår i programmet, jf. *Felles rammer for kvalitetssikring av enkeltemner*
2. årlig vurdering av program
3. periodisk evaluering av programmet, minimum hvert 4. år

Studentene skal ha tilgang til informasjon om

- resultatet av forrige vurdering (programledelsens årsrapport jfr. pkt. 2 under), om
- hvilke forbedringer som er gjort/ikke ønsket gjort og
- om hvilken evaluering de i kommende studieår selv skal involveres i.

5.1 Evaluering av enkeltemner som inngår i programmet

Programledelsen skal bidra til å forbedre og videreutvikle undervisningstilbudet i programmet ved å foreta en selvstendig vurdering av programdefinerte emner og emner som inngår i en studieprogramms emnegruppe(r). Vurderingen baseres på sluttrapportene fra emnevurderingene. Vurderingen omfatter gjennomføring og resultater, men er spesielt en vurdering av om emnets faglige innhold og profil fungerer godt innenfor programmet som helhet. Dialogen mellom instituttleder og programledelse bør resultere i tiltak for forbedring av emnet. (jf. avsnitt om kvalitetssikring av enkeltemner).

5.2 Årlig vurdering

Programledelsen skal gjennomføre en årlig vurdering av om intensjonene for studieprogrammet slik de er beskrevet i programplanen er oppnådd. Vurderingen gjøres på grunnlag av:

1) Deltakernes (studenter på ulike kull, lærer(e) og andre ansatte) vurderinger av gjennomføringen av studieprogrammet som helhet. Omfang og metode for innhenting av deltakernes vurdering tilpasset studieprogrammet.

Studentevaluering av et program skal omfatte en vurdering av

- Studieprogrammets mottak av nye studenter
- Studie- og programinformasjon
- Faglig sammenheng og helhet i programmet, herunder vurderingsformene og læringsressursene
- Læringsmiljø og programtilhørighet

2) Dokumenterte fakta om gjennomføringen av studieprogrammet på bakgrunn av data hentet fra Felles Studentsystem (FS), eventuelle tilsynsrapporter og eventuelt annen tilgjengelig informasjon.

På basis av denne dokumentasjonen (1 og 2), samt egne vurderinger, skal programledelse foreta en samlet vurdering om intensjonene for programmet slik de er beskrevet i programplanen er oppnådd, samt foreslå hvilke tiltak som bør gjennomføres for å forbedre studieprogrammet. Vurderingen skal sammenfattes i en årsrapport for studieprogrammet. Årsrapporten oversendes ansvarlig fakultet.

¹Sentre som ikke ligger inn under et fakultet har samme ansvar for å etablere et opplegg for kvalitetssikring av sine studietilbud som et fakultet

5.3 Periodisk programevaluering

Med jevne mellomrom og minst hvert 4. år gjennomføres en mer omfattende evaluering av studieprogrammet. Hensikten med den periodiske programevalueringen er å foreta en helhetlig vurdering av programmet, og komme frem til tiltak som sikrer og styrker programmets kvalitet. Periodisk programevaluering omfatter både egnevaluering og ekstern evaluering. Resultatene skal gjøres tilgjengelig for studenter.

Vurderingsgrunnlag

Den periodiske programevalueringen gjøres på bakgrunn av det informasjonsgrunnlaget som er opparbeidet i perioden. Dette informasjonsgrunnlaget omfatter primært følgende:

- Emnerapporter
- Studieprogrammene årsrapporter
- Tilsynssensorrapporter

Programledelsens egenvurdering

Programledelsen har ansvar for å gjennomføre en egenvurdering. Vurderingen gjøres på bakgrunn av informasjonsgrunnlaget over. Egenvurderingen resulterer i en skriftlig samlet vurdering av om målene for programmet slik de er beskrevet i programplanen er oppnådd, om de er godt formulert og om de er hensiktsmessige, samt forslag til tiltak som bør gjennomføres for å forbedre studieprogrammet.

Ekstern evaluering

Til å gjennomføre den eksterne evalueringen nedsetter fakultetet, etter råd fra programledelsen, et evalueringspanel for det enkelte program. Fakultetet har ansvaret for å legge til rette for at panelet får tilgang til nødvendig informasjon. Panelet skal bestå av universitetsinterne og -eksterne representanter. Spesialistkompetanse på fagfeltet, samt fra undervisning innenfor feltet på universitets-/(høgskole)nivå må inngå i gruppen. Programledelsen er normalt ikke representert i evalueringspanelet. Tilsynssensor kan fungere som ekstern representant.

På bakgrunn av ovenfor nevnte dokumentasjon, herunder programledelsens egenvurdering, skal evalueringspanelet foreta en samlet vurdering av om målene for programmet slik de er beskrevet i programplanen er oppnådd, om de er godt formulert og om de fortsatt er hensiktsmessige, samt foreslå hvilke tiltak som bør gjennomføres for å forbedre studieprogrammet. Det er naturlig av panelet involverer fakultetsledelsen underveis i evalueringsarbeidet. Panelet gir en sammenfattende anbefaling mht programmets videreføring, endring eller nedleggelse. Evalueringspanelet oversender sin rapport til ansvarlig fakultet.

I evalueringsarbeidet skal følgende vurderes. Områder som utmerker seg i positiv eller negativ retning kommenteres i evalueringspanelets rapport.

- helhet og sammenheng i studieprogrammet – sammensetning av emner og emnegrupper
- deltakernes vurdering av studieprogrammet
- læringsmål/kompetansemål og læringsutbytte
- oppnådde resultater (karakterer, stryk, frafall)
- målgruppe/rekruttering (antall, nivå, forkunnskaper)
- undervisnings- og vurderingsformene
- universell utforming og tilrettelegging for funksjonshemmede studenter
- internasjonalisering
- læringsmiljø og programtilhørighet
- ressurser/infrastruktur
- gjennomførte forbedringer/tiltak underveis og forslag til videre oppfølging

6. FELLES RAMMER FOR KVALITETSSIKRING AV EMNER

For å kvalitetssikre UiOs emner skal det gjennomføres underviseevaluering av emner og periodisk evaluering av emner. Sammen med planleggingen av et emne, skal dette bidra til gode forutsetninger for at UiOs emner kan oppnå høy studiekvalitet.

Vedtak om etablering av et emne baseres på en vurdering av intensjonene med og rammene for emnet slik de framgår av emnebeskrivelsen, jf. reglene om emner og emnebeskrivelser i forskrift om studier og eksamener ved UiO.

Ved kvalitetssikring av emner har instituttet ansvar for:

- at instituttet har et opplegg for kvalitetssikring av emner.
- at hvert emne har en emneansvarlig.
- at forbedringsbehovene som identifiseres for det enkelte emnet følges opp.
- at studentene gis informasjon om evalueringer og evalueringsresultater.

Ved kvalitetssikring av emner har den emneansvarlige ansvar for at kvalitetssikringen av emnet gjennomføres og følges opp slik UiO, fakultetet og instituttet har vedtatt.

Sentre som tilbyr emner har samme ansvar for kvalitetssikring av emnene sine som et institutt. Sentre som ikke ligger under et fakultet har samme ansvar for kvalitetssikring av emnene sine som et fakultet.

6.1 Underveisevaluering av emner

Underveisevaluering av undervisningsaktiviteter og læringsprosesser i et emne skal skje hver gang emnet gjennomføres for å gi studentene som følger emnet anledning til å komme med tilbakemeldinger underveis og gi grunnlag for forbedringer i løpet av studiet.

Underveisevalueringen av et emne skal omfatte:

- undervisningsstart og igangsetting av emnet
- studieinformasjon
- undervisning, undervisningsopplegg og læringsmiljø

Den emneansvarlige utformer og tilpasser opplegget for underveisevaluering i samråd med studentene som følger emnet. Omfang og metode for underveisevaluering tilpasses emnet og studentgruppen. Studieavdelingen har utarbeidet en verktøykasse for studentevaluering med forslag til evalueringsmetoder som kan benyttes.

Den emneansvarlige skal drøfte resultatene fra underveisevalueringen med studentgruppen som følger emnet. Den emneansvarlige skal bidra til at eventuelle faglig/pedagogisk begrunnede forbedringer iverksettes. Endringer som ikke kan foretas mens emnet er i gang eller endringer som ikke er i tråd med emnets intensjoner skal forklares for studentene.

Identifiserte forbedringstiltak som ikke kan iverksettes underveis må dokumenteres og meldes videre slik at endringsbehovene følges opp. Resultater som indikerer særskilt god praksis, og som derfor kan være viktig informasjon for kvalitetsutvikling på andre emner, meldes til instituttledelsen.

Det skal ikke gjøres vesentlige endringer i et emne etter at emnebeskrivelsen er publisert eller emnet er igangsatt. Dersom det likevel er gjort vesentlige endringer i emnet i forhold til emnebeskrivelsen, eller dersom det er behov for større endringer i emnet, utarbeides en beskrivelse av endringene som behandles av instituttledelsen.

6.2 Periodisk evaluering av emner

Med jevne mellomrom skal det foretas en sluttvurdering av et emnes måloppnåelse og kvalitet. Fakultetet vedtar hvor ofte fakultetets emner skal gjennomgå en periodisk emneevaluering. Fakultetet står fritt til å konkretisere og utdype opplegget for periodiske emneevalueringer.

Minimumskrav til frekvens

Et nytt emne skal vurderes etter første og andre gangs gjennomføring. Et emne som har fått en kritisk evaluering skal vurderes også neste gang det tilbys. Studenter, emneansvarlig, programleder eller instituttleder kan utløse en ny vurdering av emnet. Dersom en av partene finner at også den nye evalueringen er kritisk, kan vedkommende be fakultetet vurdere om emnet må søke ny godkjenning.

Tilbakemeldinger fra deltakerne

I forbindelse med periodiske emneevalueringer skal det normalt gjennomføres en deltakerevaluering som omfatter studenters og andre involverte ansattes vurdering av emnet. Instituttet er ansvarlig for at det finnes et opplegg for deltakerevaluering som i omfang og metode er tilpasset emnet. Studieavdelingen har utarbeidet en verktøykasse for studentevaluering med forslag til evalueringsmetoder som kan benyttes.

Deltakerevalueringen skal for studentenes del minst omfatte en vurdering av følgende:

- Informasjon/veiledning om emnet.
- Undervisningsopplegg og læringsmiljø.
- Vurderingsformer.
- Studentevaluering/fagkritikk.
- Studentenes egeninnsats.

Sluttrapport for den periodiske emneevalueringen

Den emneansvarlige foretar en sammenfattende vurdering av om intensjonene for emnet er oppnådd og foreslår tiltak for å videreutvikle emnet. Den emneansvarlige utarbeider en kortfattet sluttrapport med vurderinger og kommentarer basert på emnebeskrivelsen, gjennomførte undervisnings- og deltakerevalueringer, tilsynsensorrappporter og annet tilgjengelig materiale. Det er utarbeidet forslag til felles mal for periodiske emnerapporter.

Den emneansvarliges sluttrapport oversendes instituttleder som distribuerer rapporten til de studieprogrammene hvor emnet inngår som et programdefinert emne. For øvrig angir fakultetet den formelle behandlingen av rapporten.

7. FELLES RAMMER FOR TILSYNSSENSOR

7.1 Formålet med tilsynssensorordningen

Tilsynssensorordningen er et ledd i universitetets arbeid for å sikre at grader oppnådd ved UiO holder god standard sammenliknet med grader oppnådd ved andre institusjoner. Ordningen skal bidra til å sikre at vurderingsformene som benyttes er tilstrekkelige i forhold til intensjonene for studiene, og at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og betryggende måte.

Tilsynssensor skal føre tilsyn med vurderingsformer, vurderingsprosesser og standarden på vurderingsresultatene. Tilsynssensor gir råd om videreutvikling av vurderingsopplegget.

7.2 Oppnevning av tilsynssensor

Fakultetet bestemmer om tilsynssensor oppnevnes for enkeltemner, emnegrupper, fag eller studieprogram. Fakultetet har ansvar for at alle studier som tilbys ved fakultetet er under tilsyn av en tilsynssensor. Fakultetet skal sørge for at det oppnevnes et tilstrekkelig antall tilsynssensorer til at tilsynssensorenes oppgaver kan realiseres på en forsvarlig måte.

Tilsynssensor oppnevnes av fakultetet etter konsultasjon med instituttene, fagmiljøene eller programmene hvor vedkommende vil ha sine oppgaver. Sentre oppnevner selv tilsynssensor etter konsultasjon med involverte fakulteter.

Den normale funksjonsperioden for en tilsynssensor skal være 3 år, med anledning til forlengelse for en ny periode.

7.3 Krav til tilsynssensor

For å kunne oppnevnes som tilsynssensor kreves det bred undervisningserfaring og minimum kompetanse på førsteamanuensis- eller førstelektornivå. For mer informasjon om kravene, se *Forskrift om ansettelse og opprykke i undervisnings- og forskerstillinger*.

Fakultetet kan søke universitetsledelsen om unntak fra kvalifikasjonskravet for et avgrenset emne/fagområde med behov for spesialistkompetanse. Fakultetet kan også søke universitetsledelsen om unntak fra kvalifikasjonskravet dersom evalueringer viser midlertidig behov for en annen type pedagogisk eller faglig kompetanse enn den som er tilgjengelig.

Personer som oppnevnes som tilsynssensor skal ikke være ansatt ved UiO. En person som tidligere har vært ansatt ved UiO, kan ikke oppnevnes som tilsynssensor før det har gått minst to år siden ansettelsesforholdet tok slutt.

7.4 Tilsynssensors arbeidsoppgaver

Tilsynssensors arbeidsoppgaver skal minimum være:

- å føre tilsyn med vurderinger og vurderingsordninger innenfor rammen av emne, emnegruppe, studieprogram eller fagområde.
- å føre tilsyn med gjennomførte vurderinger og vurderingsprosesser.
- å føre tilsyn med standarden på resultatene.
- å gi fagmiljøene tilbakemeldinger som kan benyttes i det videre studiekvalitetsarbeidet.

Tilsynssensor og aktuelle fakultet/institutt/fagmiljø/program avtaler hvilke deler av vurderings-arbeidet tilsynssensor skal delta i og på hvilken måte. Tilsynssensor legger for øvrig opp arbeidet sitt på den måten vedkommende finner hensiktsmessig i forhold til formålet med arbeidet.

Tilsynssensor skal ha bred tilgang til aktuelle studentprestasjoner og skal kunne delta som observatør i vurderingsprosessen, enten i en eksamenskommisjon eller på annen måte. Dersom fakultetet/instituttet ønsker at tilsynssensor skal vurdere et utvalg av studentsvar, skal prinsippene for utvelgelse avtales på forhånd. For eksempel kan tilsynssensor i slike tilfeller få tilsendt:

- prøve på eksamenssvar som representerer de beste, gjennomsnittet og de svakeste
- alle/et utvalg eksamenssvar hvor det har vært stor uenighet mellom sensorene
- alle/et utvalg eksamenssvar som internt er vurdert til A eller F
- alle grensetilfeller ved opptak til videre studier i faget
- et tilfeldig utvalg eksamenssvar

Tilsynssensor møter fakultet/institutt/fagmiljø/program minst en gang årlig for å drøfte problemstillinger som gjelder vurdering av studentprestasjoner og andre forhold knyttet til kvaliteten av studietilbudet.

Fakultet/institutt/fagmiljø/program kan bruke tilsynssensorene til å drøfte vurderingsformer og andre strukturelle eller innholdsmessige sider ved studiene, samt søke råd om ulike sider ved vurderingsprosessen (utforming av eksamensoppgaver, veiledning av interne sensorer etc.).

7.5 Sensorrapport og oppfølging

Tilsynssensor skal årlig gi en rapport om arbeidet sitt til det fakultetet som har oppnevnt vedkommende. Rapporten skal følge den felles veiledende malen for sensorrapporter. For øvrig er tilsynssensor fri til å komme med ytterligere kommentarer om undervisningsopplegg, struktur og innhold i de studiene sensor er oppnevnt for.

Dersom tilsynssensor har blitt bedt om å utføre arbeid også som bedømmersensor, skal dette framgå av sensorrapporten.

Sensorrapporten skal sendes til berørte programledere, instituttledere og emneansvarlige. Tilsynssensors rapport benyttes som grunnlagsmateriale i periodiske emneevalueringer, i årlige og periodiske programevalueringer og i den årlige studiekvalitetsrapporten.

Tilsynssensor honoreres på årsbasis etter at den årlige rapporten er innlevert. Fakultetet fastsetter honoraret ut fra standardsatser og på grunnlag av tilsynssensors avtalte arbeidsoppgaver.

FORSKERUTDANNING

8. PH.D.-PROGRAMMER

8.1 Startfasen (A)

Hovedaspekter	Delaspekter	Rutiner	Oppfølgingsansvar
Informasjon og rekruttering	Informasjon om forskerutdanningen	Det skal foreligge lett tilgjengelig, oversiktlig og oppdatert informasjon på norsk og engelsk om doktorgradsutdanningen, først og fremst på UiOs nettsider. Dette skal også omfatte informasjon om forskerskoler.	UiO sentralt Fakultetene/grunnenhet
	Utlysning av stipendiatstillinger ved UiO	Det skal foreligge rutiner for utlysning av stipendiatstillinger ved UiO	Fakultetene
	Rekruttering	Det skal foreligge rutiner for rekruttering av ph.d.-kandidater	UiO sentralt/fakultetene
Søknadsbehandling, søkere til stipendiatstillinger	Behandlingsrutiner	Sjekk av formalkompetanse og ekvivalering av utenlandsk grunnutdannelse; oppnevning av habil og kompetent opptakskomite	Fakultetene
		Informasjon til søkere om prosess og resultat.	Fakultetene
	Vurderingskriterier	Begrunnet innstilling i samsvar med faglige prioriteringer og krav til kvalitet i forskningen.	Fakultetene
	Veiledningsforhold	Kontroll av formell kompetanse ved oppnevning av veileder. Forut for oppnevning av veileder(e) skal det foretas en realitetsvurdering av den foreslåtte veileders egnethet og kapasitet. Det skal også foretas en vurdering av miljøets kapasitet til å ta imot ny(e) ph.d.-kandidat(er).	
		Alle kandidater bør ha minst to veiledere.	Fakultetene
Opptak til doktorgradsprogram	Avtaleverk	Det skal foreligge standardavtaler som inngås ved opptak til doktorgradsprogram, og som skal revideres etter behov.	UiO sentralt
	Forpliktelser knyttet til bruk av forskningsdata	Kandidat, veileder, instituttleder og eventuell ekstern part skal levere signert oversikt over nødvendige tillatelser til bruk av forskningsdata.	Fakultetene

	Opptak av ph.d.-kandidater som er tildelt stipendiatstilling ved UiO	Den faglige delen av søknaden er realitetsbehandlet ifm. søknad om stipendiatstilling. Det skal inngås avtale med grunnenhet, veileder(e) og ph.d.-kandidat som parter.	Fakultetene
	Opptak av kandidater med ekstern finansiering	Den faglige delen av søknaden skal realitetsbehandles, etter samme kriterier som søknader om universitetsstipend, dersom det ikke kan dokumenteres at tilstrekkelig faglig vurdering av kandidaten er foretatt av finansør. Det skal inngås avtale med grunnenhet, veileder(e) og ph.d.-kandidat som parter. I tillegg skal det inngås avtale med ekstern part som bygger på de foregående.	Fakultetene
	Opptak av kandidater med ekstern finansiering og ekstern arbeidsgiver	Samme prosedyre som for opptak av kandidater med ekstern finansiering skal følges. I tillegg skal det inngås bindende avtale med ekstern part i forhold til ansvars plassering i forbindelse med doktorgradsprosjektet, mht. veiledning, gjennomføring av kurs og grad av deltagelse/tilstedeværelse på doktorgradsprogrammet.	Fakultetene
Mottak av nye kandidater på doktorgradsprogram. Gjelder samtlige kandidater	Infrastruktur	Kandidatene skal sikres arbeidsplass, tilgang til bibliotek, til gode IKT-løsninger, og til laboratorium (der dette er aktuelt). Introduksjonssamtale.	Fakultetene/grunnenhet
	Fagmiljø	Kandidatene skal integreres i fagmiljøet.	Grunnenhet
	Utenlandske ph.d.-kandidater (kandidater på kvoteprogrammet, kandidater på utvekslingsprogram samt ordinære ph.d.-kandidater som er rekruttert fra utlandet)	Det skal foreligge gode rutiner for mottak og integrering av utenlandske ph.d.-kandidater.	Grunnenhet

8.2 Gjennomføringsfasen (B)

Hovedaspekter	Delaspekter	Rutiner	Oppfølgingsansvar
Opplæringsdel	Opplæringsdelen	Alle kandidater skal ha tilbud om relevante kurs, slik at det i løpet av opptaksperioden på ph.d-program er mulig å få gjennomført godkjente, dokumenterte kurs (valgfrie og/eller obligatoriske) i et omfang av minimum 30 studiepoeng	Fakultetene/grunnenhet
		Gode rutiner for vurdering av søknader om godkjenning av eksterne kurs	Fakultetene/grunnenhet
		Gode rutiner for prøving av kunnskap (eksamen) der dette er aktuelt.	Grunnenhet
Veiledning	Omfang av og kvalitet på veiledning	Det skal stilles minimumskrav til kontakt mellom kandidat og veiledere. Antall møter skal innberettes ifm. fremdriftsrapportering. Kravet gjelder alle veiledere, også eksterne.	Fastsettelse av krav: UiO sentralt.
		Kandidat og veileder skal levere hver sin fremdriftsrapport, som må godkjennes av fakultetet. Veileders fremdriftsrapport skal også undertegnes av biveileder(e).	Fakultetene/grunnenhet
	Oppfølging av veiledere	Fakultetene skal ha årlige rapporteringsrutiner som muliggjør avdekking av veilederforhold som ikke fungerer.	Fakultetene/grunnenhet
		Det skal foreligge et opplegg for oppfølging og ansvarliggjøring av veiledere, med spesiell fokus på forholdet mellom fakultet og veileder og mellom veileder og kandidat, - og på god forskningsskikk og etikk. Veiledere skal kjenne til emner i håndbøkene for hhv. forskning og forskerutdanning ved UiO som er relevante for fagfeltet. Det skal sikres at regler om nødvendige tillatelser og godkjenninger, om oppbevaring av forskningsdata og retningslinjer for forfatter-/medforfatterskap er kjent for veiledere - i den utstrekning disse regelverkene er relevante for fagfeltet.	Fakultetene/grunnenhet
	Eksterne veiledere og biveiledere	Det skal stilles samme krav til omfang og kvalitet på veiledning når veileder er ekstern. Det skal stilles samme krav til oppfølging av biveiledere som til hovedveiledere.	Fakultetene/grunnenhet
Forskningsprosess og avhandling	Fremdrift i henhold til normert tid	Kandidat og veileder skal levere hver sin fremdriftsrapport, som må godkjennes av fakultetet. Fremdriftsrapport skal også undertegnes av biveileder(e). I fremdriftsrapporten fra veileder skal det inngå en vurdering om hvorvidt kandidaten følger planlagt progresjon. Fakultetene skal ha rutiner som sikrer at rapporteringen blir fulgt opp. Rapporteringsrutinene skal være slik at manglende fremdrift blir avdekket og fulgt opp.	Fakultetene/grunnenhet

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Oslo (sist oppdatert 6. juli 2010)

		Alle kandidater skal fremlegge sine forskningsresultater og redegjøre for fremdrift midtveis i opptaksperioden, i et relevant fagmiljø.	Grunnenhet
	Prosjekt som er i tråd med lover, regler og god forskningspraksis	Alle kandidater skal gjennomgå et obligatorisk kurs, der man gjennomgår: retningslinjer for forfatter- og medforfatterskap (der dette er aktuelt), forskningsetikk, innføring i lovverk vedrørende bruk og oppbevaring av data (der dette er aktuelt) samt opplæring i bruk av sertifiserte protokoller eller tilsvarende (der dette er relevant).	Fakultetene/grunnenhet
		Det skal sikres at veiledere innfører sine kandidater i føring av sertifiserte protokoller, i de tilfellene der dette er aktuelt. Løpende oppfølging gjennom for eksempel samtaler bør suppleres med tilbud om kurs.	
Forskningsprosess og avhandling	Fremdrift i henhold til normert tid	I fremdriftsrapporten fra veileder skal det inngå en vurdering om hvorvidt kandidaten følger planlagt progresjon. Fakultetene skal ha rutiner som sikrer at rapporteringen blir fulgt opp. Rapporteringsrutinene skal være slik at manglende fremdrift blir avdekket og fulgt opp.	Fakultetene/grunnenhet
		Det skal sikres at veiledere innfører sine kandidater i føring av sertifiserte protokoller, i de tilfellene der dette er aktuelt. Løpende oppfølging gjennom for eksempel samtaler bør suppleres med tilbud om kurs.	
		Alle kandidater skal fremlegge sine forskningsresultater og redegjøre for fremdrift midtveis i opptaksperioden, i et relevant fagmiljø.	Grunnenhet
	Prosjekt som er i tråd med lover, regler og god forskningspraksis	Alle kandidater skal gjennomgå et obligatorisk kurs, der man gjennomgår: retningslinjer for forfatter- og medforfatterskap (der dette er aktuelt), forskningsetikk, innføring i lovverk vedrørende bruk og oppbevaring av data (der dette er aktuelt) samt opplæring i bruk av sertifiserte protokoller eller tilsvarende (der dette er relevant).	Fakultetene/grunnenhet
Faglig miljø	Miljøets størrelse og kvalitet	Deltagelse i grunnenhetens fagmiljø, evt. faggruppe.	Grunnenhet
		Deltagelse i forskerskoler der dette er aktuelt/mulig.	Grunnenhet/forskerskole
		Kandidater med ekstern arbeidsgiver skal tilbringe tid i relevant fagmiljø ved UiO tilsvarende minst den minimumstid som er fastsatt.	Fastsettelse av krav: UiO sentralt
		Opphold ved annen institusjon innenlands eller utenlands dersom dette er praktisk og finansielt mulig, og i de tilfellene der det er relevant for prosjektet.	Grunnenhet/veileder/utenlandsk institusjon
		Aktiv bruk av nasjonale forskerutdanningskurs	Fakultetene/grunnenhet
		Fakultetene skal ha et system for kandidatevaluering av fagmiljøet.	Fakultetene/grunnenhet

8.3 Avslutningsfasen (C)

Hovedaspekter	Delaspekter	Rutiner	Oppfølgingsansvar
Innlevering av avhandling	Medforfatterskap	Ved innlevering av doktorgradsavhandling skal både kandidat og medforfatter(e) levere signert erklæring om partenes bidrag og type forfatterskap.	Fakultetene
	Bedømmelseskomiteens arbeid	Det skal oppnevnes en habil og kompetent bedømmelseskomite. Hvert komitémedlem skal levere habilitetserklæring, der det bekreftes at vedkommende ikke har utgitt felles arbeider med kandidatens veileder. Komiteen skal avgis en begrunnet innstilling, i samsvar med faglige krav. Innstilling fra bedømmelseskomiteen skal avgis innen rimelig tid.	Fakultetene
Prøveforelesning(er)	Bedømmelse	Innstilling i samsvar med faglige krav.	Komiteen
	Godkjenning/underkjenning	Dersom prøveforelesningen(e) underkjennes, skal det avgis skriftlig begrunnelse.	
Disputas	Bedømmelse	Innstilling i samsvar med faglige krav.	Komiteen
	Godkjenning/underkjenning	Dersom disputasen underkjennes, skal det avgis skriftlig begrunnelse.	Fakultetene
Kreering og diplom			UiO sentralt.

9 RAPPORTERING OG EVALUERING FOR PH.D.-PROGRAMMER

9.1 Periodiske evalueringer av doktorgradsprogrammene

Fagmiljøene blir gjenstand for eksterne evalueringer gjennom NOKUT og Forskningsrådets fagevalueringer, som gir et bilde av kvaliteten på forskning og forskerutdanning. I tillegg bør det gjennomføres internasjonale evalueringer av ph.d.-utdanningene ved UiO, med fokus på faglig kvalitet og forskningsresultater.

Frekvens: hvert 5. år

Omfang: 1-2 program av gangen

Oppfølgingsansvar: UiO sentralt

9.2 Systematiske evalueringer av stipendiatenes fagmiljø

Systematiske spørreundersøkelser blant bør gjennomføres for å måle kandidatenes tilfredshet og utdanningskvalitet og fange opp deres erfaringer med forsknings- og arbeidsmiljøet. Resultatene av en slik undersøkelse skal brukes i arbeidet med å trygge og forbedre studiekvalitet og læringsmiljø.

Frekvens: hvert 3. år

Omfang: Alle som er opptatt på UiOs doktorgradsprogrammer

Oppfølgingsansvar: UiO sentralt

9.3 Årlige planer og rapporter på instituttnivå og fakultetsnivå

Alle institutter og fakulteter har årsplaner og årsrapporter. For å hindre dobbeltarbeid, bør rapportering om forskerutdanningen koordineres med ordinære årsrapportering.

Frekvens: årlig

Omfang: Alle fakulteter leverer årsplan og årsrapport

Oppfølgingsansvar: Utarbeidelse av standard for årsplan og –rapport, fastsettelse av frister: UiO sentralt.
Rapportering: fakulteter og grunnenheter

KJERNEELEMENTER I KVALITETSSYSTEMET

Bachelor-, master-, profesjons- og videreutdanninger			
Tiltak	Frekvens	Oppgaver	Ansvar for gjennomføring
Underveisevaluering Emne	Hver gang emnet tilbys.	Deltakerevaluering	Emneansvarlig/ instituttleder
Periodisk evaluering emne	Første og andre gang emnet tilbys, deretter jevnlig.	- Deltakerevaluering - Oppsummering av gjennomføringsdata - Samlet vurdering	Emneansvarlig/ instituttleder
Årlig evaluering program	Årlig	- Deltakerevaluering, inkludert studentmottak og informasjon - Oppsummering av gjennomføringsdata - Samlet vurdering	Programledelse/ fakultet
Periodisk evaluering program	Minst hvert 4. år.	Omfatter egenvurdering og ekstern evaluering, med anbefaling om programmets videre drift.	Programledelse/ fakultet
Tilsynssensor	Årlig/rotasjon	Tilsyn med eksamen og sensur.	Tilsynssensor/ instituttleder
Studenttilfredshetsundersøkelse	2005 og 2007, deretter jevnlig.	Institusjonsomfattende evaluering av læringsmiljø og studenttilfredshet.	Studieavdelingen
I tillegg skal institutter, fakulteter og sentralt nivå årlig utarbeide mål og tiltak for studiekvalitetsarbeidet, evaluere tiltakene, analysere måloppnåelsen og utarbeide årsrapport med forslag til oppfølging.			
Ph.d.-programmer			
Tiltak	Frekvens	Oppgaver	Ansvar for oppfølging
Fremdriftsrapport	Årlig	Kandidater og veiledere rapporterer om faglig fremdrift og veiledning.	Programutvalg/ fakultet
Evaluering av læringsmiljø og kandidattilfredshet	Hvert 3. år	Intern eller ekstern arbeidsgruppe gjennomfører spørreundersøkelse og oppsummerer resultater	Fakultet/ sentralt nivå
Periodiske evalueringer	Hvert 5. år	Nasjonal eller internasjonal komité gjennomfører evaluering av ett til to doktorgradsprogrammer	Fakultet/ sentralt nivå
I tillegg skal fakultetene og grunnenhetene hvert år i årsplan- og årsrapportarbeidet kort redegjøre for planlagte og gjennomførte tiltak og forbedringer i kvalitetsrutinene.			

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Oslo

Mars 2012

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1 Innledning

- 1.1. Formål og prinsipper
- 1.2. Oppbygningen av kvalitetssystemet
- 1.3. Ansvar og medvirkning – roller i kvalitetssystemet

Kapittel 2 Plan - og styringsprosessen

- 2.1. Strategisk plan og årsplan
- 2.2. Virksomhetsrapportering

Kapittel 3 Kvalitetssikring av studieprogram

- 3.1. Etablering, endring og nedlegging av studieprogram
- 3.2. Periodisk evaluering av studieprogram
- 3.3. Underveisevaluering av studieprogram
- 3.4. Tilsynssensor

Kapittel 4 Kvalitetssikring av emner

- 4.1. Etablering, endring og nedlegging av emner
- 4.2. Periodisk evaluering av emner
- 4.3. Underveisevaluering av emner

Kapittel 5 Kvalitetssikring av ph.d.- utdanningen

Kapittel 6 Supplerende undersøkelser

Kapittel 7 Si fra- systemet

Kapittel 1 - Innledning

1.1 Formål og prinsipper

Kvalitetssystemet ved Universitetet i Oslo skal bidra til kvalitetssikring og videreutvikling av all utdanning ved universitetet og til at målene for utdanningsvirksomheten og læringsmiljøet realiseres.

Kvalitetssystemet skal legge til rette for vurderinger av kvalitet og forslag om forbedringstiltak både i enkeltutdanninger og i utdanningsvirksomheten som helhet. Systemet skal fremme erfaringsdeling og spredning av god praksis.

Kvalitetssystemet inneholder elementer som til sammen skal sikre og videreutvikle alle prosesser med betydning for studiekvaliteten på en systematisk måte. Kvalitetssystemet legger opp til at hver enkelt evaluering kan innrettes etter lokale behov.

1.2 Oppbygningen av kvalitetssystemet

Kvalitetssystemet skal støtte kvalitetsarbeid på alle nivåer i organisasjonen. I tillegg til formelle bestemmelser inneholder kvalitetssystemet tiltak som legger til rette for erfaringsdeling og læring på individ- og organisasjonsnivå.

Systembeskrivelse for kvalitetssystemet

En rammebestemmelse som plasserer ansvar og angir minimumskrav for evaluering av studiekvalitet.

Rutinebeskrivelser for evaluering av studier

Fakulteter og institutter fastsetter nærmere opplegg for kvalitetsarbeidet i tråd med systembeskrivelsen.

Erfaringsdeling

Verktøykasse med eksempler på metode og innhold i evalueringer, idébank for undervisning og læring og årlig studiekvalitetsseminar.

1.3 Ansvar og medvirkning – roller i kvalitetssystemet

Kvalitet i utdanningene er et institusjonelt ansvar og universitetsstyret har det overordnede ansvaret. Studiekvalitetsarbeidet er integrert i den ordinære styrings- og ledelsesstrukturen og skal normalt bygge på eksisterende rutiner, ordninger og organ.

UiOs ansvars- og myndighetstildeling er nedfelt i:

- Universitets- og høyskoleloven med tilhørende forskrifter
- Forskrift om studier og eksamener ved UiO
- Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved UiO
- Mandat for universitetets studiekomiteé
- Mandat for universitetets komité for forskning og forskerutdanning
- Funksjonsbeskrivelse for Læringsmiljøutvalget
- Normalregler og administrasjonsreglement for fakulteter og institutter

Universitetets studiekomité og komité for forskning og forskerutdanning

Komiteene er rådgivende organer for universitetsstyret når det gjelder tilsyn med og videreutvikling av kvalitetssystemet og når det gjelder prioriteringer i studiekvalitetsarbeidet.

Læringsmiljøutvalget

Læringsmiljøutvalget er et rådgivende organ for universitetsstyret når det gjelder institusjonens fysiske og psykososiale læringsmiljø.

Ledelsen

Ledelsen på alle nivåer har ansvar for koordineringen av kvalitetsarbeidet og for å følge opp resultatene. Studiedekaner, instituttledere og programledere leder kvalitetsarbeidet på sitt nivå. I samarbeid med administrasjonen har ledelsen ansvaret for tilrettelegging og kvalitetssikring av støttetjenestene rundt utdanningene.

Fakultetene kan tilpasse ansvarsfordelingen eller legge til ytterligere arbeidsoppgaver i samsvar med egne satsingsområder, tiltak og organisatorisk struktur. Det finnes derfor lokale variasjoner i forhold til det som framkommer i systembeskrivelsen.

Programråd og programledere

Programråd og programledere har ansvar for innholdet i og tilretteleggingen av studieprogrammet sitt, slik at det framstår som et helhetlig studieprogram av høy kvalitet.

Emneansvarlige og faglærere

Emneansvarlige og faglærere har ansvar for undervisningen og evalueringer av undervisningen. Hvert emne har en emneansvarlig lærer med ansvar for kvalitetssikringen av emnet.

Eksterne deltakere

Ved UiO blir eksterne fagpersoner jevnlig benyttet som tilsynssensorer og i den periodiske evalueringen av hvert studieprogram. I tillegg er arbeids- og organisasjonslivet representert i den periodiske evalueringen av studieprogrammene.

Studenter og ph.d.- kandidater

Studenter og ph.d.-kandidater deltar i kvalitetsarbeidet gjennom studentevalueringer, for eksempel evaluering av studieprogram og emner eller gjennom større undersøkelser. Studenter og ph.d.-kandidater er representert i UiOs råd og utvalg. Studentene har også innflytelse gjennom student-tillitsmannsapparatet.

Kapittel 2 – Plan- og styringsprosessen

Plan- og styringsprosessen ved Universitetet i Oslo er en helhetlig og integrert prosess som dekker alle universitetets hovedoppgaver; forskning, utdanning og formidling. Prosessen omfatter alle nivåer i organisasjonen og skal bidra til å måle og vurdere oppnådde resultater og til at informasjonen blir tatt i bruk for å utvikle og forbedre virksomheten. Sentrale elementer i virksomhetsstyringen er strategisk plan, årsplaner, plan- og styringsdialoger, målindikatorer og virksomhetsrapportering.

2.1 Strategisk plan og årsplan

Utgangspunktet for plan- og styringsprosessen er universitetets strategiske plan. Med bakgrunn i denne utarbeider enhetene forslag til langsiktige prioriteringer for de kommende fem år.

På grunnlag av styringssignalene i blant annet budsjettammer, UiOs årsplan og plan og – styringsdialoger utarbeider fakultetene og tilsvarende enheter sine årsplaner. Årsplanene skal identifisere hovedprioriteringer og områder der det er behov for særskilte tiltak.

2.2 Virksomhetsrapportering

Virksomhetsrapporteringen omfatter alle universitetets hovedoppgaver, både forskning, utdanning og formidling. Rapporteringen gjennomføres i en årlig syklus som skal gi ledelse og styre økt innsikt i måloppnåelse og ressursdisponering og dermed gi et bedre beslutningsgrunnlag for fremtidige prioriteringer både sentralt og lokalt. Virksomhetsrapporteringen inneholder virksomhets- og økonomistyring samt finansregnskapet.

Virksomhetsrapporten er dynamisk i innhold, men vil ha følgende fokus for hvert tertial:

- 1.tertial: oppfølging av resultater
- 2.tertial: status på gjennomføring av UiOs årsplan
- 3.tertial: vurdering av status i et langtidsperspektiv

Basert på enhetenes ledelseskomentarar og aktuelle analyser og kartlegginger utført av sentraladministrasjonen, utarbeides det virksomhetsrapporter og andre relevante rapporter til universitetsstyret.

Kapittel 3 – Kvalitetssikring av studieprogram

For å kvalitetssikre og videreutvikle studieprogrammene ved UiO gjennomføres periodiske evalueringer, underveisevalueringer og tilsyn av tilsynssensor. I tillegg gjennomgås programbeskrivelsene jevnlig i tråd med årlig syklus for skriftlig studieinformasjon.

Fakultetet, instituttet eller senteret som er ansvarlig for et studieprogram (programeier) utpeker et programråd og en programleder for hvert program. Programeier, programråd og programleder har ansvar for:

- at hvert studieprogram blir kvalitetssikret og videreutviklet i tråd med kvalitetssystemets krav.
- at forbedringsbehov blir vurdert og at eventuelle tiltak blir satt i gang og fulgt opp.
- at studentene får tilgang til evalueringsresultater.

3.1 Programbeskrivelser

Universitetsstyret fatter årlig vedtak om etablering og nedlegging av studieprogram, i henhold til årshjul for programportefølje og opptakssammer. Når et studieprogram er etablert, fastsetter fakultetsstyret programbeskrivelsen for programmet i tråd med forskrift om studier og eksamener ved UiO.

En programbeskrivelse er en beskrivelse av det faglige innholdet i et studieprogram, av oppbygningen og gjennomføringen av programmet og av programmets målgruppe og arbeidslivsrelevans. Programbeskrivelsen inneholder også informasjon om regelverk knyttet til den praktiske gjennomføringen av programmet.

Alle programbeskrivelser gjennomgås jevnlig i tråd med årshjulet for arbeid med skriftlig studieinformasjon for å kvalitetssikre informasjonen om studieprogrammene. Dette bidrar til jevnlige vurderinger av kvaliteten i programbeskrivelsene og sikrer oppdateringer av innholdet i programbeskrivelsene basert på evalueringsresultater og andre tilbakemeldinger.

3.2 Periodisk programevaluering

Innenfor en seksårsperiode skal det foretas en periodisk evaluering av helheten i hvert studieprogram. Nye studieprogram bør evalueres etter kortere tid.

Formålet med evalueringen er å gi grunnlag for faglige og strategiske vurderinger av behovet for endringer i eller nedleggelse av studieprogrammet. Sentrale tema for evalueringen er programbeskrivelsen, rekruttering og arbeidslivsrelevans, studentenes gjennomføring, samt læringsmiljø og infrastruktur knyttet til programmet.

Den periodiske programevalueringen består av en egenevaluering og en ekstern evaluering. Egenevalueringen gjennomføres av programledelsen og skal inkludere tilbakemeldinger fra studenter og eventuelt ansatte. Den eksterne evalueringen gjennomføres av et evalueringspanel og er basert på programledelsens egenevaluering og annet relevant materiale.

Til å gjennomføre den eksterne evalueringen nedsetter programeier, etter råd fra programledelsen, et evalueringspanel for det enkelte program.

- Panelet skal bestå av universitetsinterne og -eksterne representanter. Tilsynssensor kan fungere som ekstern representant.
- Panelet skal inneholde spesialistkompetanse på fagfeltet, samt fra undervisning innenfor feltet på universitets-/høgskolenivå. Panelet skal ha en studentrepresentant.
- Programledelsen er normalt ikke representert i evalueringspanelet.
- Det er valgfritt hvorvidt panelet skal ha representanter fra arbeids- eller organisasjonslivet.

Programeier har ansvaret for å legge til rette for at panelet får tilgang til nødvendig informasjon. Evalueringspanelet utarbeider en rapport med vurderinger knyttet til behovet for endringer i programmet eller nedleggelse av programmet. Evalueringspanelet oversender rapporten til programeier.

3.3 Underveisevaluering av studieprogram

Hvert år skal det gjennomføres en kortfattet underveisevaluering av studieprogrammet.

Formålet med evalueringen er å vurdere behovet for justeringer i programbeskrivelsen eller i driften av studieprogrammet. Sentrale tema for evalueringen er evalueringsmaterialet som er produsert i perioden, fakta om gjennomføringen av programmet og pågående forbedringstiltak.

Det skal ordinært utarbeides et kortfattet sammendrag av evalueringen. Dersom identifiserte forbedringsbehov ikke kan iverksettes, skal disse rapporteres til programeier.

3.4. Tilsynssensorordningen

Tilsynssensorordningen skal bidra til å sikre at grader oppnådd ved UiO holder god standard og at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte.

Fakultetet bestemmer om tilsynssensor oppnevnes for emner, emnegrupper, fagområder eller studieprogram. Fakultetet har ansvar for at alle studier som tilbys ved fakultetet er under tilsyn av en tilsynssensor og at det oppnevnes et tilstrekkelig antall tilsynssensorer til at tilsynssensorenes oppgaver kan realiseres på en forsvarlig måte.

Funksjonsperioden for en tilsynssensor skal være 4 år, ordinært med anledning til forlengelse for én ny periode. Personer som oppnevnes som tilsynssensor skal ikke være ansatt ved UiO. Tilsynssensor skal ordinært ha bred undervisningserfaring og kompetanse på minst førsteamanuensis- eller førstelektornivå.

Tilsynssensor skal føre tilsyn med vurderingsformer, vurderingsprosesser og standarden på vurderingsresultatene i forhold til faglig innhold, undervisningsopplegg og forventet læringsutbytte. Tilsynssensor og aktuelle fakultet/institutt/fagmiljø/program avtaler hvilke deler av vurderingsarbeidet tilsynssensor skal delta i og på hvilken måte. Tilsynssensor legger for øvrig opp arbeidet sitt på den måten vedkommende finner hensiktsmessig i forhold til formålet med arbeidet.

Tilsynssensor skal ha bred tilgang til aktuelle studentprestasjoner og skal kunne delta som observatør i vurderingsprosessen. Tilsynssensor kan ved behov gi råd om videreutvikling av vurderingsopplegget og kan brukes som konsulent i arbeidet med å utvikle studiekvaliteten.

Tilsynssensor skal jevnlig rapportere om arbeidet sitt til fakultetet, instituttet eller programmet.

Kapittel 4 - Kvalitetssikring av emner

For å kvalitetssikre og videreutvikle emnene ved UiO gjennomføres periodisk evaluering og underveisevaluering av emnene. I tillegg gjennomgås emnebeskrivelsene jevnlig og i tråd med årlig syklus for skriftlig studentinformasjon.

Fakultetet, instituttet eller senteret som er ansvarlig for et emne (emneeier) utpeker en emneansvarlig for hvert emne. Emneeier og emneansvarlig har ansvar for:

- at hvert emne blir kvalitetssikret og videreutviklet i tråd med kvalitetssystemets krav.
- at forbedringsbehov blir vurdert og at eventuelle tiltak blir satt i gang og fulgt opp.
- at studentene får tilgang til evalueringsresultater.

4.1 Emnebeskrivelser

Vedtak om etablering av emner skjer etter en vurdering av innholdet og rammene for emnet slik de framgår av emnebeskrivelsen og av emneiers ressursprioriteringer, jf. reglene om emner og emnebeskrivelser i forskrift om studier og eksamener ved UiO.

En emnebeskrivelse er en beskrivelse av emnets faglige innhold, undervisnings- og vurderingsformer og studentenes forventede læringsutbytte. Emnebeskrivelsen inneholder også informasjon om regelverk knyttet til den praktiske gjennomføringen av emnet.

Emnebeskrivelsene gjennomgås jevnlig i tråd med årshjulet for arbeid med skriftlig studieinformasjon for å kvalitetssikre informasjonen om emnene. Gjennomgangen bidrar til vurderinger av kvaliteten i emnebeskrivelsen og sikrer oppdateringer av innholdet i emnebeskrivelsene basert på evalueringresultater og andre tilbakemeldinger.

4.2 Periodisk evaluering av emner

Det skal foretas en evaluering av helheten i hvert emne første og andre gang emnet tilbys, deretter jevnlig etter en frekvens fastsatt av fakultetet.

Formålet med evalueringen er å gi grunnlag for faglige og strategiske vurderinger av behovet for endringer i emnet eller nedleggelse av emnet. Sentrale tema for evalueringen er emnebeskrivelsen, bruk av emnet i emnegrupper og studieprogram, studentenes gjennomføring av emnet, samt læringsmiljø og infrastruktur knyttet til emnet.

Omfang og metode for evalueringen skal være tilpasset emnet og studentgruppen. Som del av evalueringen skal det innhentes tilbakemeldinger fra studenter og eventuelt ansatte. Verktøykassen for evaluering av studier inneholder eksempler på innhold og metoder for evalueringer.

Den emneansvarlige skal utarbeide en rapport med vurderinger knyttet til behovet for endringer i emnet eller nedleggelse av emnet. Rapporten skal være tilgjengelig for studieprogrammer hvor emnet inngår.

4.3 Underveisevaluering av emner

Underveisevaluering av et emne skal skje hver gang emnet gjennomføres.

Formålet med evalueringen er å la studentene komme med tilbakemeldinger om emneinformasjon, undervisningsaktiviteter og læringsprosesser og å vurdere behovet for justeringer underveis i emnet.

Omfang og metode for evalueringen skal være tilpasset emnet og studentgruppen. Verktøykassen for evaluering av studier inneholder eksempler på innhold og metoder for evalueringer.

Det stilles ordinært ikke krav til rapportering ved underveisevaluering av emner. Dersom identifiserte forbedringsbehov ikke kan iverksettes underveis, skal disse rapporteres til emneier.

Kapittel 5 – Kvalitetssikring av ph.d.-utdanning

[Kapitlet om kvalitetssikring av ph.d.-utdanning blir innarbeidet i systembeskrivelsen høsten 2012.]

Kapittel 6 – Supplerende undersøkelser

Universitetets ledelse på hvert nivå skal sammen med administrasjonen vurdere behovet for, og eventuelt igangsette undersøkelser som kan gi supplerende informasjon til vurderingene av studiekvaliteten.

Det gjennomføres jevnlig institusjonsomfattende undersøkelser av studentenes tilfredshet med studiekvaliteten og læringsmiljøet. I tillegg gjennomføres kandidatundersøkelser og arbeidsgiverundersøkelser som grunnlag for å vurdere utdanningenes arbeidslivsrelevans. Andre kvantitative eller kvalitative undersøkelser iverksettes etter behov.

Kapittel 7 – Si fra-systemer

[Kapitlet om studentenes Si fra- systemer blir innarbeidet i systembeskrivelsen høsten 2012.]

Tabell over aktivitetene i kvalitetssystemet

AKTIVITET	FORMÅL	ANSVAR	FREKVENS
Plan- og styringsprosessen	Sette mål, planlegge og følge opp tiltak, vurdere måloppnåelse for utdanningsvirksomheten.	Instituttleder/dekan/ rektor	Årlig syklus
Periodisk evaluering av program	En helhetlig gjennomgang av studieprogrammet som grunnlag for faglige og strategiske vurderinger av behovet for endringer eller nedleggelse.	Programledelse/ dekan	Innenfor en seksårsperiode
Underveisevaluering av program	Vurdere behovet for justeringer i programbeskrivelsen eller i driften av programmet	Programledelse/ dekan	Årlig
Periodisk evaluering av emne	En helhetlig gjennomgang av emnet som grunnlag for faglige og strategiske vurderinger av behovet for endringer eller nedleggelse.	Emneansvarlig/ Instituttleder	1. og 2. gang emnet tilbys, deretter jevnlig
Underveisevaluering av emne	Vurdere behovet for justeringer i undervisningsopplegget	Emneansvarlig	Hver gang emnet tilbys
Tilsynssensor	Sikre at oppnådde grader holder god standard og at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte.	Tilsynssensor/dekan	Jevnlig
Supplerende undersøkelser	Fremskaffe oversikt som grunnlag for analyser	Instituttleder/dekan/ rektor	Jevnlig
Si fra -systemet	Innarbeides høsten 2012	Universitetsdirektør	Kontinuerlig
Erfaringsdeling	Spredning av god praksis og utvikling av læringskultur	Alle	Kontinuerlig

Seksjon for studieadministrative tjenester

Dato: 27.02.2012
Saksnummer: 2008/17529-
13

Høringssvar – revisjon av kvalitetssystemet ved UiO

Fakultetene bes i notat av 12/01-12 om å gi innspill til revisjon av systembeskrivelsen for kvalitetssystemet ved UiO. Under følger kommentarer til høringsutkastet.

Ordlyden og komprimeringen av innholdet i høringsutkastet ønskes velkommen, og er en forbedring sammenlignet med den eksisterende systembeskrivelsen, så målsetningen om en enklere formidling er til dels oppnådd. Fakultet hadde imidlertid gjerne sett at når man først skulle i gang med en helhetlig gjennomgang og revisjon, så kunne dette ha resultert i større endringer i tråd med intensjonen om å få økt nytteverdi, og å motvirke evalueringstrøtthet.

Evalueringen som fører til årlig programevaluering, nå kalt underveisevaluering av program, er noe uklart i sin endring. Selv om man myker opp i hvor omfattende selve rapporteringen skal være, vil grunnlagsarbeidet for rapportene nødvendigvis være mye av det samme. Slik vi tolker det, er bestillingen på dette punktet kun blitt mindre presis uten at intensjonen med revideringen oppnås.

Fakultetet imøteser en avklaring på hvordan man definerer ekstern i sammensetningen av evalueringspanelet ved periodisk programevaluering, men finner det hensiktsmessig at man setter fokus på arbeidslivsrelevansen i studieprogrammene.

Fra instituttens side er det ytre ønske om en grafisk fremstilling over de ulike evalueringene og tidsintervallene for disse for å forenkle tilgjengeligheten for de som ikke jobber med kvalitetssystemet til daglig, og for å gjøre lesbarheten enda bedre. Videre er begrepene emneier og programeier for noen litt uklare, og det er ytre ønske om at begrepene defineres og legges inn i systembeskrivelsen. Det etterlyses også et punkt om endringer av studieprogram, emnegrupper og emner, og ikke kun omtale av opprettelse og nedleggelse av disse.

Med hilsen
Kristin M. Heggen
Studiedekan bm-studiene

Med hilsen
Ingrid Os
Studiedekan profesjonsstudiet i medisin

Studieseksjonen
Postadr.: Postboks 1018, Blindern,
0315 Oslo
Kontoradr.: Sognsvannsveien 9

Telefon: 22 84 53 00
Telefaks: 22 85 14 61
postmottak@medisin.uio.no
www.med.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved UiO i tråd med UiOs reglement for elektronisk godkjenning.

Saksbehandler: Kristin Wium, tlf. 22851572, e-post: kristin.wium@medisin.uio.no

Kvalitetssystem for Universitetet i Oslo

Høringsdokument januar 2012

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1 Innledning

- 1.1. Formål og prinsipper
- 1.2. Oppbygningen av kvalitetssystemet
- 1.3. Ansvar og medvirkning – roller i kvalitetssystemet

Kapittel 2 Virksomhetsstyring

- 2.1. Strategisk plan og årsplan
- 2.2. Virksomhetsrapportering

Kapittel 3 Kvalitetssikring av emner

- 3.1. Etablering, endring og nedlegging av emner
- 3.2. Underveisevaluering av emner
- 3.4. Periodisk evaluering av emner

Kapittel 4 Kvalitetssikring av studieprogram

- 4.1. Etablering, endring og nedlegging av studieprogram
- 4.2. Underveisevaluering av studieprogram
- 4.3. Periodisk evaluering av studieprogram
- 4.4. Tilsynssensor

Kapittel 5 Kvalitetssikring av forskerutdanning

Kapittel 6 Supplerende undersøkelser

Kapittel 7 Si fra- systemer

Kapittel 1 - Innledning

1.1 Formål og prinsipper

Kvalitetssystemet ved Universitetet i Oslo skal bidra til kvalitetssikring og videreutvikling av all utdanning ved universitetet og til at målene for utdanningsvirksomheten og læringsmiljøet realiseres.

Kvalitetssystemet skal legge til rette for vurderinger av kvalitet og forslag om forbedringstiltak både i enkeltutdanninger og i utdanningsvirksomheten som helhet. Systemet skal fremme erfaringsdeling og spredning av god praksis.

Kvalitetssystemet inneholder elementer som til sammen skal sikre og videreutvikle alle prosesser med betydning for studiekvaliteten på en systematisk måte. Kvalitetssystemet legger opp til at hver enkelt evaluering kan innrettes etter lokale behov.

1.2 Oppbygningen av kvalitetssystemet

Kvalitetssystemet skal støtte kvalitetsarbeid på alle nivåer i organisasjonen. I tillegg til formelle bestemmelser inneholder kvalitetssystemet tiltak som legger til rette for erfaringsdeling og læring på individ - og organisasjonsnivå.

Systembeskrivelse for kvalitetssystemet

En rammebestemmelse som plasserer ansvar og angir minimumskrav for evaluering av studiekvalitet.

Rutinebeskrivelser for evaluering av studier

Fakulteter og institutter fastsetter nærmere opplegg for kvalitetsarbeidet i tråd med systembeskrivelsen.

Erfaringsdeling

Verktøykasse med eksempler på metode og innhold i evalueringer, idébank for undervisning og læring og årlig studiekvalitetsseminar.

1.3 Ansvar og medvirkning – roller i kvalitetssystemet

Kvalitet i utdanningene er et institusjonelt ansvar og universitetsstyret har det overordnede ansvaret. Studiekvalitetsarbeidet er integrert i den ordinære styrings- og ledelsesstrukturen og skal normalt bygge på eksisterende rutiner, ordninger og organ.

UiOs ansvars- og myndighetstildeling er nedfelt i:

- Universitets- og høyskoleloven med tilhørende forskrifter
- Forskrift om studier og eksamener ved UiO
- Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved UiO
- Mandat for universitetets studiekomiteé
- Mandat for universitetets komité for forskning og forskerutdanning
- Funksjonsbeskrivelse for Læringsmiljøutvalget
- Normalregler for fakulteter og institutter

- Administrasjonsreglement for det enkelte fakultet

Universitetets studiekomité og komité for forskning og forskerutdanning

Komiteene er rådgivende organer for universitetsstyret når det gjelder tilsyn med og videreutvikling av kvalitetssystemet og når det gjelder prioriteringer i studiekvalitetsarbeidet.

Læringsmiljøutvalget

Læringsmiljøutvalget er et rådgivende organ for universitetsstyret når det gjelder institusjonens fysiske og psykososiale læringsmiljø.

Ledelsen

Ledelsen på alle nivåer har ansvar for koordineringen av kvalitetsarbeidet og for å følge opp resultatene. Studiedekaner, instituttledere og programledere leder kvalitetsarbeidet på sitt nivå. I samarbeid med administrasjonen har ledelsen ansvaret for tilrettelegging og kvalitetssikring av støttetjenestene rundt utdanningene.

Fakultetene kan tilpasse ansvarsfordelingen eller legge til ytterligere arbeidsoppgaver i samsvar med egne satsingsområder, tiltak og organisatorisk struktur. Det finnes derfor lokale variasjoner i forhold til det som framkommer i systembeskrivelsen.

Programråd og programledere

Programråd og programledere har ansvar for innholdet i og tilretteleggingen av studieprogrammet sitt, slik at det framstår som et helhetlig studieprogram av høy kvalitet.

Emneansvarlige og faglærere

Emneansvarlige og faglærere har ansvar for undervisningen og evalueringer av undervisningen. Hvert emne har en emneansvarlig lærer med ansvar for kvalitetssikringen av emnet.

Eksterne deltakere

Ved UiO blir eksterne fagpersoner jevnlig benyttet som tilsynssensorer og i den periodiske evalueringen av hvert studieprogram. I tillegg er arbeids- og organisasjonslivet representert i den periodiske evalueringen av studieprogrammene.

Studenter og ph.d.- kandidater

Studenter og ph.d.-kandidater deltar i kvalitetsarbeidet gjennom studentevalueringer, for eksempel evaluering av studieprogram og emner eller gjennom større undersøkelser. Studenter og ph.d.-kandidater er representert i UiOs råd og utvalg. Studentene har også innflytelse gjennom studenttillitsmannsapparatet.

Kapittel 2 - Virksomhetsstyring

Universitetet i Oslos plan- og styringsprosess er en helhetlig og integrert prosess som dekker alle universitetets hovedoppgaver og omfatter alle nivåer i organisasjonen. Som ledd i prosessen skal det fastsettes mål og økonomiske rammer for virksomheten. Prosessen skal bidra til å måle og vurdere oppnådde resultater og til at informasjonen blir tatt i bruk for å utvikle og forbedre virksomheten.

2.1 Strategisk plan og årsplan

Utgangspunktet for plan- og styringsprosessen er universitetets strategiske plan. Med bakgrunn i denne utarbeider enhetene forslag til langsiktige prioriteringer (gjennom langtidsbudsjettet) for de kommende fem år.

UiOs årsplan er treårig med årlig revidering og inneholder styrets føringer gjennom prioriteringer og budsjettammer. Fakultetene og tilsvarende enheter utarbeider sine årsplaner på bakgrunn av styringssignaler og føringer i UiOs årsplan. Årsplanene skal identifisere hovedprioriteringer og områder der det er behov for særskilte tiltak. Aktiviteter, mål og resultatkrav skal være tilpasset risiko og vesentlighet.

2.2. Virksomhetsrapportering

Virksomhetsrapporteringen omfatter alle universitetets hovedoppgaver, både forskning, utdanning og formidling. Rapporteringen gjennomføres i en årlig syklus som skal gi ledelse og styre økt innsikt i måloppnåelse og ressursdisponering og dermed gi et bedre beslutningsgrunnlag for fremtidige prioriteringer både sentralt og lokalt. Virksomhetsrapporteringen inneholder virksomhets- og økonomistyring samt finansregnskapet.

Virksomhetsrapporten er dynamisk i innhold, men vil ha følgende fokus for hvert tertial:

- 1.tertial: oppfølging av resultater
- 2.tertial: status på gjennomføring av UiOs årsplan
- 3.tertial: vurdering av status i et langtidsperspektiv

Basert på enhetenes ledelseskomentarar og aktuelle analyser og kartlegginger utført av sentraladministrasjonen, utarbeides det virksomhetsrapporter og andre relevante rapporter til universitetsstyret.

Kapittel 3 - Kvalitetssikring av emner

For å kvalitetssikre og videreutvikle emnene ved UiO gjennomføres undervisevaluering og periodisk evaluering av emnene. I tillegg gjennomgås emnebeskrivelsene jevnlig og i tråd med årlig syklus for skriftlig studentinformasjon.

Fakultetet, instituttet eller senteret som er ansvarlig for et emne (emneeier) utpeker en emneansvarlig for hvert emne. Emneeier og emneansvarlig har ansvar for:

- at hvert emne blir kvalitetssikret og videreutviklet i tråd med kvalitetssystemets krav.
- at forbedringsbehov blir vurdert og at eventuelle tiltak blir satt i gang og fulgt opp.
- at studentene får tilgang til evalueringsresultater.

3.1 Etablering, endring og nedlegging av emner

Vedtak om etablering av emner skjer etter en vurdering av innholdet og rammene for emnet slik de framgår av emnebeskrivelsen og av emneeiers ressursprioriteringer, jf. reglene om emner og emnebeskrivelser i forskrift om studier og eksamener ved UiO.

En emnebeskrivelse er en beskrivelse av emnets faglige innhold, undervisnings- og vurderingsformer og studentenes forventede læringsutbytte. Emnebeskrivelsen inneholder også informasjon om regelverk knyttet til den praktiske gjennomføringen av emnet.

Emnebeskrivelsene gjennomgås jevnlig i tråd med årshjulet for arbeid med skriftlig studieinformasjon for å kvalitetssikre informasjonen om emnene. Gjennomgangen bidrar til vurderinger av kvaliteten i emnebeskrivelsen og sikrer oppdateringer av innholdet i emnebeskrivelsene basert på evalueringsresultater og andre tilbakemeldinger.

3.2 Underveisevaluering av emner

Underveisevaluering av et emne skal skje hver gang emnet gjennomføres.

Formålet med evalueringen er å la studentene komme med tilbakemeldinger om emneinformasjon, undervisningsaktiviteter og læringsprosesser og å vurdere behovet for justeringer underveis i emnet.

Omfang og metode for evalueringen skal være tilpasset emnet og studentgruppen. Verktøykassen for evaluering av studier inneholder eksempler på innhold og metoder for evalueringer.

Det stilles ordinært ikke krav til rapportering ved underveisevaluering av emner. Dersom identifiserte forbedringsbehov ikke kan iverksettes underveis, skal disse rapporteres til emneier.

3.3 Periodisk evaluering av emner

Minst hvert tredje år skal det foretas en periodisk evaluering av helheten i hvert emne. Nye emner bør evalueres etter kortere tid. Frekvensen kan justeres for emner som tilbys sjeldent/uregelmessig.

Formålet med evalueringen er å gi grunnlag for faglige og strategiske vurderinger av behovet for endringer i emnet eller nedleggelse av emnet. Sentrale tema for evalueringen er emnebeskrivelsen, bruk av emnet i emnegrupper og studieprogram, studentenes gjennomføring av emnet, samt læringsmiljø og infrastruktur knyttet til emnet.

Omfang og metode for evalueringen skal være tilpasset emnet og studentgruppen. Som del av evalueringen skal det innhentes tilbakemeldinger fra studenter og eventuelt ansatte. Verktøykassen for evaluering av studier inneholder eksempler på innhold og metoder for evalueringer.

Den emneansvarlige skal utarbeide en rapport med vurderinger knyttet til behovet for endringer i emnet eller nedleggelse av emnet. Rapporten skal være tilgjengelig for studieprogrammer hvor emnet inngår.

Kapittel 4 – Kvalitetssikring av studieprogram

For å kvalitetssikre og videreutvikle studieprogrammene ved UiO gjennomføres underveisevalueringer av studieprogrammene, periodiske programevalueringer og tilsyn av tilsynssensor. I tillegg gjennomgås programbeskrivelsene jevnlig i tråd med årlig syklus for skriftlig studieinformasjon.

Fakultetet, instituttet eller senteret som er ansvarlig for et studieprogram (programeier) utpeker et programråd og en programleder for hvert program. Programeier, programråd og programleder har ansvar for:

- at hvert studieprogram blir kvalitetssikret og videreutviklet i tråd med kvalitetssystemets krav.
- at forbedringsbehov blir vurdert og at eventuelle tiltak blir satt i gang og fulgt opp.
- at studentene får tilgang til evalueringsresultater.

4.1 Etablering, endring og nedlegging av studieprogram

Universitetsstyret fatter årlig vedtak om etablering og nedlegging av studieprogram, i henhold til årshjul for programportefølje og opptakssammer. Når et studieprogram er etablert, fastsetter fakultetsstyret programbeskrivelsen for programmet i tråd med forskrift om studier og eksamener ved UiO.

En programbeskrivelse er en beskrivelse av det faglige innholdet i et studieprogram, av oppbygningen og gjennomføringen av programmet og av programmets målgruppe og arbeidslivsrelevans. Programbeskrivelsen inneholder også informasjon om regelverk knyttet til den praktiske gjennomføringen av programmet.

Alle programbeskrivelser gjennomgås jevnlig i tråd med årshjulet for arbeid med skriftlig studieinformasjon for å kvalitetssikre informasjonen om studieprogrammene. Dette bidrar til jevnlige vurderinger av kvaliteten i programbeskrivelsene og sikrer oppdateringer av innholdet i programbeskrivelsene basert på evalueringsresultater og andre tilbakemeldinger.

4.2 Underveisevaluering av studieprogram

Hvert år skal det gjennomføres en kortfattet underveisevaluering av studieprogrammet.

Formålet med evalueringen er å vurdere behovet for justeringer i programbeskrivelsen eller i driften av studieprogrammet. Sentrale tema for evalueringen er evalueringsmaterialet som er produsert i perioden, fakta om gjennomføringen av programmet og pågående forbedringstiltak.

Det skal ordinært utarbeides et kortfattet sammendrag av evalueringen. Dersom identifiserte forbedringsbehov ikke kan iverksettes, skal disse rapporteres til programeier.

4.3 Periodisk programevaluering

Innenfor en seksårsperiode skal det foretas en periodisk evaluering av helheten i hvert studieprogram. Nye studieprogram bør evalueres etter kortere tid.

Formålet med evalueringen er å gi grunnlag for faglige og strategiske vurderinger av behovet for endringer i eller nedleggelse av studieprogrammet. Sentrale tema for evalueringen er programbeskrivelsen, rekruttering og arbeidslivsrelevans, studentenes gjennomføring, samt læringsmiljø og infrastruktur knyttet til programmet.

Den periodiske programevalueringen består av en egenevaluering og en ekstern evaluering. Egenevalueringen gjennomføres av programledelsen og skal inkludere tilbakemeldinger fra studenter og eventuelt ansatte. Den eksterne evalueringen gjennomføres av et evalueringspanel og er basert på programledelsens egenevaluering og annet relevant materiale.

Evalueringspanelet oppnevnes av programeier og skal ordinært ha følgende sammensetning:

- En ekstern fagperson innenfor fagfeltet (minst førsteamanuensis- eller førstelektornivå).
- En ekstern representant for arbeids- eller organisasjonslivet.
- En student.

Evalueringspanelet utarbeider en rapport med vurderinger knyttet til behovet for endringer i programmet eller nedleggelse av programmet. Evalueringspanelet oversender rapporten til programeier.

4.4. Tilsynssensorordningen

Tilsynssensorordningen skal bidra til å sikre at grader oppnådd ved UiO holder god standard og at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte.

Fakultetet bestemmer om tilsynssensor oppnevnes for emner, emnegrupper, fagområder eller studieprogram. Funksjonsperioden for en tilsynssensor skal være 4 år, ordinært med anledning til forlengelse for én ny periode. Personer som oppnevnes som tilsynssensor skal ikke være ansatt ved UiO. Tilsynssensor skal ordinært ha bred undervisningserfaring og kompetanse på minst førsteamanuensis- eller førstelektornivå.

Tilsynssensor skal føre tilsyn med vurderingsformer, vurderingsprosesser og standarden på vurderingsresultatene i forhold til faglig innhold, undervisningsopplegg og forventet læringsutbytte. Tilsynssensor skal ha bred tilgang til aktuelle studentprestasjoner og skal kunne delta som observatør i vurderingsprosessen. Tilsynssensor kan ved behov gi råd om videreutvikling av vurderingsopplegget og kan brukes som konsulent i arbeidet med å utvikle studiekvaliteten.

Tilsynssensor skal jevnlig rapportere om arbeidet sitt til fakultetet, instituttet eller programmet.

Kapittel 5 – Kvalitetssikring av ph.d.-utdanning

[Kapitlet om kvalitetssikring av ph.d.-utdanning blir ikke sendt på høring januar 2012. Etter det pågående prosjektet «Kvalitetsheving av ph.d.-utdanningen» er fullført vil kapitlet bli revidert og innarbeidet i systembeskrivelsen høsten 2012.]

Kapittel 6 – Supplerende undersøkelser

Universitetets ledelse på hvert nivå skal sammen med administrasjonen vurdere behovet for, og eventuelt igangsette undersøkelser som kan gi supplerende informasjon til vurderingene av studiekvaliteten.

Det gjennomføres jevnlig institusjonsomfattende undersøkelser av studentenes tilfredshet med studiekvaliteten og læringsmiljøet. I tillegg gjennomføres kandidatundersøkelser og arbeidsgiverundersøkelser som grunnlag for å vurdere utdanningenes arbeidslivsrelevans. Andre kvantitative eller kvalitative undersøkelser iverksettes etter behov.

Kapittel 7 – Si fra-systemer

Studenter og ph.d.- kandidater kan gi tilbakemelding på forhold som berører arbeids- og læringsmiljøet også utenom evalueringer og undersøkelser iverksatt av universitetet. Det finnes en egen veiledning for hvordan tilbakemeldinger knyttet til det fysiske eller psykososiale læringsmiljøet kan gis og hvordan saker kan meldes til lokale arbeidsmiljøutvalg og til Læringsmiljøutvalget. Innmelding og behandling av alvorlige forhold skjer i et eget varslingsystem for ansatte og studenter.

Til: Studieavdelingen

Dato: 20.02.2012
Saksnr:
2008/17529BENTEMK

Svar på høring fra Det juridiske fakultet ang. nye rutiner for kvalitetssikring ved UiO

Vi viser til brev fra Studieavdelingen (STA) av 12. januar 2012, hvor fakultetene blir bedt om å komme med uttalelse til forslaget vedrørende ny systembeskrivelse for kvalitetssystemet ved UiO.

Vi har sendt ut saken på høring til berørte institutter og kontorsjefer, og vi har hatt et møte med aktuelle saksbehandlere for å informere om den nye ordningen.

Det juridiske fakultet stiller seg positiv til forslaget om endringer i evalueringsrutinene som har kommet fra Studieavdelingen. Det er særlig positivt at det åpner for lokale tilpassinger og økt fleksibilitet.

Vennlig hilsen

Benedicte Rustad
Fakultetsdirektør

Julie Orning
Seksjonssjef

Studieseksjonen
Kontoradr.:

Telefon: 22 85 95 00
Telefaks: 22 85 96 58
postmottak@jus.uio.no
www.jus.uio.no

Til:
STA SST Seksjon for studieadministrative tjenester

Dato: 29.02.2012
Saksnr.: 2008/17529KYRRE

HF's svar på høring om revisjon av kvalitetssystemet ved UiO

Det vises til notat 12. januar 2012 om revisjon av systembeskrivelsen for kvalitetssystemet ved UiO.

Vi støtter intensjonene om forenkling slik de er konkretisert som en rammebestemmelse med minimumskrav. Overfor egne enheter og tilsatte vil fakultetet komme med utdypinger om hvordan kvalitetssikring skal skje på HF.

Til enkeltpunkter i systembeskrivelsen har vi følgende bemerkninger:

4.2 Underveisevaluering av studieprogram

Vi anser at underveisevaluering av studieprogram slik det er foreslått, er en brukbar måte for å følge opp studiekvalitetsarbeidet mellom de periodiske programevalueringene. Vi ser for vår del for oss at en slik underveisevaluering kan utføres f.eks. av programrådet som går igjennom tilgjengelig relevant materiale (søkertall, gjennomføringstall, periodiske emneevalueringer, tilsynssensorrapporter, kandidat- og arbeidsgiverundersøkelser, studentevalueringer m.m.) og kort sammenfatter vurderinger og de tiltak man ser for seg. Det behøves ingen mal, men en nettside kan angi hensikten og hvilket materiale som legges til grunn.

4.3 Periodisk programevaluering

Vi støtter forslaget om at periodisk programevaluering skal skje en gang i løpet av en seksårsperiode. Dette vil gi programmene tid til å følge opp anbefalingene fra et slikt panel, og heller ikke være for hyppig for programmer der panelene har lite å anmerke. Til kravene til sammensetning har vi følgende bemerkninger:

Det må angis hva som ligger i *ekstern*: *UiO-ekstern* eller *programekstern*. Hvis det kreves at fagpersonen i panelet skal være UiO-ekstern, bør det bare gjelde en og ikke alle fagpersoner i et panel med flere slike.

Det bør i første omgang ikke være krav, men en sterk anbefaling om en ekstern representant for arbeids- eller organisasjonslivet, dels fordi noen programmer nok kan ha problemer med å finne relevante og villige slike, dels fordi panelene for flere av HF's flerfaglige programmer må ha flere fagpersoner med hvis panelets anbefalinger skal ha legitimitet. Skal det komme en ekstern representant i tillegg, kan panelene bli vel store.

Vi foreslår følgende formulering:

Evalueringspanelet oppnevnes av programeier og skal ordinært ha følgende sammensetning:

- En UiO-ekstern fagperson innenfor fagfeltet (minst førsteamanuensis- eller førstelektornivå)
- En ekstern representant for arbeids- eller organisasjonslivet *eller* en programekstern fagperson innenfor fagfeltet (minst førsteamanuensis- eller førstelektornivå)
- En student

4.4 Tilsynssensorordningen

Vi støtter at tilsynssensorer kan utnevnes for 2 x 4 år, og vil la våre institutter inngå slike kontrakter med tilsynssensorer de allerede har begynt å bruke, at den samlede virketiden kan bli 8 år. Vi er enige i at *jevnlig* er en tilstrekkelig angivelse av rapporteringssekvens i en systembeskrivelse som skal gjelde hele UiO siden fakultetene selv fortsatt kan angi en bestemt minstefrekvens for rapportering. Vi finner det uproblematisk at karantenebestemmelsen er fjernet siden studiedekanan godkjenner oppnevnelser av tilsynssensorer.

Med hilsen

Gro Enerstvedt Smenes
seksjonssjef

Kyrre Vatsend
rådgiver

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved UiO i tråd med UiOs reglement for elektronisk godkjenning.

Saksbehandler:
Kyrre Vatsend
22855980, kyrre.vatsend@hf.uio.no

Til:
STA SST Seksjon for studieadministrative tjenester

Dato: 28.02.2012
Saksnr.: 2008/17529KRISTJO

Høringssvar fra MN-fakultetet - revisjon av kvalitetssystemet ved UiO

MN-fakultetet anser forslaget til nytt kvalitetssystem ved UiO som positivt og anser det som en forbedring at det vektlegges erfaringsdeling, utvikling og spredning av god praksis gjennom blant annet utvikling av en idebank for undervisning og læring. Vi tror også seminarer og møter om dette kan ha en positiv effekt på undervisningen.

Ambisjonen med å øke nytteverdien av evalueringene og motvirke evalueringstrøtthet gjennom tematisk målretting av evalueringer og utvikling av en mer hensiktsmessig rapportering er gode, men vi ønsker å påpeke de punktene som fakultetet ser som problematiske.

- I punkt 3.3 kreves det en periodisk emneevaluering hvert tredje år. Vi praktiserer i dag periodisk emneevaluering hvert fjerde år og dette punktet vil derfor medføre en hyppigere evalueringsfrekvens enn den vi har i dag. Med tanke på evalueringstrøtthet og nytteverdi er en periodisk emneevaluering hvert tredje år unødvendig ofte. Endringer som innføres som følge av evalueringer må få tid til å «sette seg» før emnet evalueres på nytt. Vi foreslår derfor at evalueringsfrekvensen settes til hvert fjerde år.
- Både rapporter fra periodisk emneevaluering og periodisk programevaluering skal være tilgjengelig for studenter og for studieprogrammene hvor emnet inngår. Erfaringsmessig har dette vært vanskelig å få gjennomført og vi savner i denne forbindelse ett godt system for å gjøre rapportene tilgjengelige. Et godt system for dette må ta hensyn til den store mengden emner enkelte institutter har og det må ta høyde for det regelverket som gjelder godkjent arkivering. Det bør kun publiseres bearbeidede data, ikke rådata.
- Punkt 4.3 sier at periodisk programevaluering skal bestå av en egevaluering og en ekstern evaluering. Den eksterne evalueringen gjennomføres av et evalueringspanel. I beskrivelsen av sammensetningen av dette panelet brukes ordet «ekstern» som i disse tilfellene kan tolkes på forskjellige måter. MN-fakultetet foreslår at «ekstern fagpersonen innenfor fagfeltet» er programekstern, mens «ekstern representant for arbeids- eller organisasjonslivet» er UiO ekstern.

- I pkt. 4.4 fremgår det at funksjonsperioden for tilsynssensorene skal vær 4 år, med mulighet for forlengelse i én ny periode. Flere av våre fagområder har en del meget spesifikke emner hvor det er svært utfordrende å skaffe kvalifiserte personer med de kravene som er for en tilsynssensor. Vi foreslår derfor at funksjonsperioden for en tilsynssensor skal være 4 år, med mulighet til å virke i 3 funksjonsperioder.

Vi opplever at oppgavene som tillegges tilsynssensor er svært omfattende og at det kreves mye mer tid og resurser en det tilsynssensor har tildelt. Fakultetet er derfor usikre på om tilsynssensorordningen slik den er i dag er med på en forbedring og sikring av studiekvaliteten.

En utfordring ved dagens kvalitetssystem er at det produseres en rapport som skrives for å dekke flere behov. Rapporten kan være ett verktøy til forbedring av undervisning for emne og programansvarlig, styringsverktøy for ledelsen ved ett program eller ett institutt, en hjelp for NOKUT for å kikke oss i kortene og informasjon til våre studenter og våre kommende studenter ved publisering på nettet.

Med hilsen

Annik M. Myhre(signering)
Studiedekan

Kristine Jøssang
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved UiO i tråd med UiOs reglement for elektronisk godkjenning.

Saksbehandler:
Kristine Jøssang
22857104, kristine.jossang@mn.uio.no

Til:

STA SST Seksjon for studieadministrative tjenester

Dato: 29.02.2012

Saksnr.: 2008/17529HENRMAG

Høring - revisjon av kvalitetssystemet ved UiO, svar fra OD

Det odontologiske fakultet har behandlet høringen av kvalitetssystemet i sitt programutvalg for studier og studieprogrammer (PSS) 09.02.2012.

OD er positive til forenklingen av rutiner, og endringen av ordlyden i denne revisjonen av kvalitetssystemet ved UiO.

Ut fra den nye beskrivelsen opplever vi at det enkelte fakultet/institutt får stor grad av selvbestemmelse/autonomi, samtidig som rammer og struktur er tydeliggjort. Forslaget gir rom for tilpassing i forhold til hva som oppleves hensiktsmessig for det enkelte studieprogram. Det vil forhåpentligvis gjøre at kvalitetssikringsarbeidet føles som mer meningsfylt.

Bachelorprogrammet i tannpleie melder tilbake at de stiller spørsmålsteget ved nødvendigheten av periodisk evaluering hvert tredje år (Kapittel 3.3), når man gjennomfører underveisevalueringer fortløpende og i tillegg skal ha en helhetlig gjennomgang av studieprogrammet hvert sjette år. De er opptatt av at evalueringene må ha en hensikt i forhold til faktiske tiltak som kan gjennomføres.

Fakultetet er også positiv til den pedagogiske tilnærmingen med erfaringsdeling og bruk av verktøykasse som forhåpentligvis kan gi mulighet for refleksjon, utvikling og kvalitetssikring.

I forhold til kapittel 4.3. ønsker fakultetet en avklaring på hvordan man definerer ekstern i sammensetningen av evalueringspanelet ved periodisk programevaluering.

Med hilsen

Morten Rykke
studiedekan

Henriette Kleivane
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved UiO i tråd med UiOs reglement for elektronisk godkjenning.

Saksbehandler:

Henriette Kleivane

22852199, henriette.kleivane@odont.uio.no

Til:

STA SST Seksjon for studieadministrative tjenester

Dato: 27.02.2012

Saksnr.: 2008/17529TONEV

SV-fakultetets høringsvar - revisjon av kvalitetssystemet ved UiO

Vi viser til notat av 12.01.12 fra studiedirektøren, der fakultetet innen 29. februar bes om å sende sitt høringsvar angående revisjon av systembeskrivelsen for kvalitetssystemet ved UiO.

Fakultetet stiller seg samlet sett positivt til de foreslåtte endringene, og mener at fleksibilitet og autonomi er viktig ved bruken av systembeskrivelsen.

Generelt

Fakultetet ser det som positivt at den nye systembeskrivelsen legger opp til færre evalueringer og sjeldnere evalueringfrekvens. Selve systembeskrivelsen er vesentlig forkortet. Dette bidrar til forenkling og tydeliggjøring av systemet i tillegg til at den fremstår som mer brukervennlig.

Det er åpenbare fordeler med forenkling av systemet og redusert krav til rapportering. Samtidig er det viktig at graden av rapportering og evaluering blir hensiktsmessig i forhold til kvalitetssikring av studiekvaliteten.

De foreslåtte endringene vil nok også innebære en økt ansvarliggjøring på flere nivåer og større valgfrihet for når og på hvilken måte evalueringer på program- og emnenivå skal foregå. Det er positivt og vil nok gjøre kvalitetssystemet mer dynamisk.

Det framgår av den nye systembeskrivelsen at fakultetet kan legge til ytterligere arbeidsoppgaver i samsvar med egne satsningsområder, tiltak og organisatorisk struktur. Fakultetet oppfatter det slik at det er rom for justeringer og presiseringer dersom det blir tydelig på sikt at noe i systemet ikke fungerer tilfredsstillende.

Virksomhetsstyring

Fakultetet har foreløpig ikke helt oversikt over hva virksomhetsrapportering (punkt 2.2) i realiteten vil innebære på studiefeltet. Både det konkrete innholdet i disse rapportene og hva slags bakgrunnsdata som skal benyttes i analysene i rapporteringen er noe uklart.

Siden studiekvalitetsrapporteringen har vært for ressurskrevende i forhold til nytteverdien ønsker ikke fakultetet å videreføre den ordningen og stiller seg positiv til å prøve ut de foreslåtte endringene under punktet om virksomhetsstyring.

Kvalitetssikring av emner

I punkt 3.3 *Periodisk evaluering av emner* er det foreslått at periodisk evaluering av emner skal skje hvert 3. år. Videre er kravet om 1. og 2. gangs evaluering av nye emner bortfalt. Forslaget til endring anses å være en rimelig frekvens, og at det er angitt minimumskrav, gjør det enklere å følge

opp systemet i praksis. Dette vil for fakultetet innebære at frekvensen for periodisk emneevaluering reduseres.

Kvalitetssikring av studieprogram

Det legges opp til færre periodiske programevalueringer. Den nye systembeskrivelsen foreslår at det innenfor en seksårsperiode skal foretas en slik evaluering, mot hvert 4. år, i følge den nåværende systembeskrivelsen. Dette angir minimumskrav og gir rom for å tilpasse evalueringer mer etter behov.

Når det gjelder sammensetning av evalueringspanel for periodisk programevaluering foretrekker fakultetet den nåværende systembeskrivelsens føringer, da disse er videre enn det som er foreslått, og at det er for lite med bare en fagperson i panelet. At det skal være med en studentrepresentant i panelet er nytt. Vi mener at studentrepresentasjonen i evalueringspanelene ved fakultetet har vært tilstrekkelig, indirekte gjennom evalueringsrapporter og direkte gjennom at evalueringspanelet har hatt samtaler med studentene.

Tilsynssensorordningen

Fakultetet ønsker en tydelig presisering av om tilsynssensorer ved fakultetene SKAL oppnevnes, eller om vi kan velge andre måter for «ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene» (Universitets- og høyskoleloven §3-9, pkt. 1). Dagens formulering åpner opp for at fakultetet kan velge selv.

Forlengelse av funksjonstiden for tilsynssensorer med et år (4 i stedet for 3 år) i punkt 4.4, anses å være fordelaktig, fordi det kan være vanskelig å rekruttere disse. Det er ikke angitt krav om frekvens for rapportering i den nye systembeskrivelsen, annet enn at rapportering skal foretas jevnlig. Fakultetets studieprogrammer ønsker den fleksibiliteten som ligger i det velkommen, og fakultetet støtter derfor denne endringen. Dersom det viser seg at det blir for sjelden bruk av tilsynssensorer i forhold til det som anses hensiktsmessig vil fakultet etterhvert foreslå innført minimumskrav.

Med hilsen

Fanny Duckert
dekan

Gudleik Grimstad
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved UiO i tråd med UiOs reglement for elektronisk godkjenning.

Kopi til:

SV ADM Fakultetsadministrasjonen

SV ADM Fakultetsadministrasjonen

Saksbehandler: Tone Vold-Johansen, 22854243, tone.vold-johansen@sv.uio.no

Til:
STA SST Seksjon for studieadministrative tjenester

Dato: 29.02.2012
Saksnr.: 2008/17529ANNEMETN

UVs svar på høring om revisjon av kvalitetssystemet ved UiO

Det vises til notat fra Studieavdelingen ved UiO 12.1.12 vedrørende revisjon av systembeskrivelsen for kvalitetssystemet ved UiO.

Det utdanningsvitenskapelige fakultet er positiv til forslaget, og ser det som positivt at beskrivelsen av kvalitetssystemet er forenklet, samt at antall rapporteringer er redusert. Vi ser det som positivt at perioden mellom hver periodiske programevaluering er forlenget, og at det utarbeides maler og verktøykasser for kvalitetsarbeidet.

Forslaget til nytt system inneholder mange av de samme elementene og utfordringene for våre enheter og programmer når det gjelder å sikre at kvalitetsarbeidet oppleves relevant og nyttig for alle emne- og programansvarlige. Enhetene får ved det nye forslaget større frihet til å organisere studiekvalitetsarbeidet på den måten som er mest hensiktsmessig lokalt, noe som vil kunne bedre forankringen. Vi ser samtidig ser vi at dette stiller større krav til gode lokale systemer.

Vi har imidlertid fått tilbakemelding fra våre enheter om at enkelte formuleringer i det nye forslaget kan virke uklare, og at de framstår som om det forutsetter en kjennskap til tenkningen som ligger bak.

Virksomhetsrapportering

I kapittel 2 fremstår ikke forbindelsen mellom virksomhetsstyring og evalueringsarbeid som helt tydelig. Den er antydning, men ikke forklart. Våre enheter ønsker seg en tydeliggjøring og konkretisering av hva de ulike rapporteringene skal inneholde, men også en konkretisering av når de ulike tertialrapportene går, og når bestillingen vil komme (for eksempel henvisning til årshjulet for virksomhetsrapportering).

Kvalitetssikring av emner

I kapittel 3, første avsnitt, henvises det til at emnebeskrivelsene gjennomgås "jevnlig og i tråd med årlig syklus for studentinformasjon". Det er noe uklart hva som er forbindelsen mellom det faglige arbeidet med revisjon av emner og den eventuelle gjennomgangen knyttet til informasjonsarbeidet.

I punkt 3.3, siste avsnitt, vises det til at rapporten fra periodisk evaluering skal være "tilgjengelig for studieprogrammer hvor emnet inngår". Det kommer ikke tydelig frem hvem (hvilke

målgrupper) rapporten skal være tilgjengelig for og hvordan. Er det tenkt at dette er programeier, programråd eller at rapporten skal legges ut på programmets nettsider?

Eksterne representanter i programevalueringer

Punkt 4.3. Periodisk programevaluering: Vi har fått tilbakemeldinger om at et eksternt panel trenger en intern koordinator, og også kan ha behov for støtte fra administrasjonen slik at de kan holde et klart fokus i evalueringsarbeidet, og at de kan ha tilgang på førstehåndsinformasjon om programmet. Kan det føyes til en setning om at programeier skal stille slike ressurser til disposisjon?

Tilsynssensor

Dersom det er ment at alle studietilbud skal være under tilsyn av en ekstern tilsynssensor, bør dette presiseres i kvalitetssystemet. Dersom det er tenkt at man alternativt kan ha andre løsninger for enkelte studietilbud, bør dette presiseres.

Vi mener også at det i forslaget ikke kommer klart fram hvem som skal definere tilsynssensors prioriteringer. Det kan se ut som dette er opp til tilsynssensor selv. Kan det presiseres at oppdragsgiver skal definere prioriteringer i samarbeid med tilsynssensoren?

Fellesgrader

Til slutt ønsker vi oss at systembeskrivelsen også kunne sagt noe om hvilken posisjon fellesgrader har i forhold til kvalitetssystemet, og hvordan systemet kan tilpasses i slike samarbeidssituasjoner.

Med hilsen

Vibeke Grøver Aukrust
dekan

Line Sletten
Seksjonsjef

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved UiO i tråd med UiOs reglement for elektronisk godkjenning.

Saksbehandler:

Anne-Mette Nessøe
22855868, *a.m.nessoe@uv.uio.no*

Høringsuttalelse fra Fagområdet for Universitetspedagogikk (FUP) angående revidert kvalitetssystem ved Universitetet i Oslo

Bakgrunnen og formålet for revisjonen

Utgangspunktet for revisjonen av kvalitetssystemet ved UiO er knyttet til tre opplevde problemer: evalueringer og rapporteringer i systemet oppleves som unyttige; evalueringer og rapporteringer skjer for ofte og er for ressurskrevende; kvalitetssystemet oppleves som omfattende og byråkratisk.

Ambisjonen med revisjonen er å øke nytteverdien gjennom sterkere tematisk målretting av evalueringer etter behov, motvirke evalueringstrøtthet, og utvikle en mer hensiktsmessig rapportering, samt å styrke erfaringsdeling og spredning av god praksis gjennom å bygge ut en idebank for undervisning og læring.

FUPs synspunkter på revisjonsforslaget

Generelt er FUP svært positive til de endringene som foreslås, ikke minst knyttet til å bygge ut de dimensjonene i kvalitetssystemet som omhandler erfaringsdeling, spredning, og utvikling av god praksis.

Samtidig vil vi gjerne påpeke en del betingelser som bør tenkes gjennom for å realisere disse ambisjonene. Et første punkt i så måte er at spredning av god praksis neppe vil skje ved hjelp av en idebank alene. Aktiv spredning av resultater krever oppfølging, og det savnes en implementeringsstruktur for hvordan man kommer fra en "idebank" til "ny praksis". Samtidig som høringsutkastet vektlegger at «erfaringsdeling» er en del av kvalitetssystemet, er beskrivelsen og aktivitetene knyttet til en slik erfaringsdeling fraværende i dokumentet. Her vil FUP gjerne understreke at kvalitetsutvikling kan skje gjennom mange ulike aktiviteter, og gitt at FUP også nettopp har fått tilført ekstra ressurser fra UiO for å styrke fakultetenes kvalitetsutviklingsarbeid kan det synes noe merkelig at verken idebanken, FUP, DML-gruppen eller andre relevante aktiviteter beskrives som en del av den utviklingsorientering som kvalitetssystemet nå skal ha.

For det andre vil FUP understreke betydningen av at de data og den kunnskap som kvalitetssystemet genererer analyseres i større grad i både bredden og dybden enn hva som i dag er tilfelle. At dagens system oppleves som lite relevant kan også være forårsaket av at ulike brukere ikke opplever at man får noe nyttig igjen for den informasjon som puttes inn i systemet. Dette problemet vil ikke nødvendigvis reduseres av at man samles inn mindre informasjon. I dette forbindelse savnes en systematisk gjennomtenkning av hvordan kunnskapene og erfaringene til tilsynsensorene og større gjennomgående programevalueringer kan bidra til læring mellom programmer, innen et fakultet, og mellom fakulteter. Tilbakemeldinger til sentrale brukere, herunder ledere av studieprogrammer, vitenskaplige ansatte og ikke minst studenter, vil være en nøkkel for opplevelse av nytte i fremtiden.

Et tredje punkt som vi mener er viktig å reflektere over er hvordan det reviderte kvalitetssystemet vil leses av ulike brukergrupper. Slik dokumentet i dag fremstår, er det utvilsomt lettere tilgjengelig og mer fokusert enn den tidligere versjonen. Samtidig bidrar struktureringen av planen til at den kan leses på andre måter enn den kanskje var tiltenkt. Et moment her er vektleggingen på virksomhetsstyring (noe som er forståelig ut fra at K-systemet skal godkjennes av NOKUT), men der dette avsnittet inneholder få koplinger til kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet. Et annet moment er den sterke prioriteringen av kvalitetssikring av emner man i dag kan få inntrykk av. Å kvalitetssikre emner er utvilsomt

viktig, men et stort fokus på dette, kan ha som konsekvens at kvalitetssikringen fragmenteres og at det som bør være den sentrale enheten for kvalitetssikringssystemet: studieprogrammet – kommer i bakgrunnen.

Et fjerde punkt er etter vår mening en manglende kobling mellom kvalitetssystemet og den pågående implementeringen av kvalifikasjonsrammeverk ved UiO. Her bør denne sammenhengen tydeliggjøres. En tydelighet på dette kan gjøre at mange vil kunne se en mulig relevans av et kvalifikasjonsrammeverk, og ikke bare oppfatte dette som unødig byråkrati.

Et femte punkt er den manglende systematikk som synes å være knyttet til større institusjonsomfattende undersøkelser av studentenes synspunkter på studiemiljø og læringsmiljø. Gitt de utfordringer som UiO har når det gjelder frafall og gjennomstrømning er mangelen på helhetlige og systematiske analyser av studentenes synspunkter noe paradoksalt. At det skal gjennomføres studier ”jevnlige”, og ”etter behov” vil ikke kunne gi UiO sentralt et mer solid kunnskapsgrunnlag for å utvikle kvaliteten på utdanningene

Bjørn Stensaker
Koordinator, FUP